

პირველად საქართველოში, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ხელმძღვანელობით მოხდა კოლხური ტყეებისა და წყალსარბი ტერიტორიების UNESCO-ს მსოფლიო ბუნებრივი მემკვიდრეობის ნომინაციაზე წარდგენა.

დაცული ტერიტორიების მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნად ნომინირება უმნიშვნელოვანეს მოვლენას წარმოადგენს ქვეყნისთვის. დოკუმენტაციის შესაბამისად, UNESCO-ს მსოფლიო ბუნებრივი მემკვიდრეობის უბნად (საიტად) წარდგენილია მტირალას, კოლხეთის, კინტრი-

შისა და ქობულეთის დაცული ტერიტორიები, რომლებიც წარმოადგენს კავკასიის ეკო-რეგიონისა და შავი ზღვის აუზის უმნიშვნელოვანეს ნაწილს. კოლხური ტყეები და ჭარბტენიანი ტერიტორიები გამოირჩევა მისი უნიკალური ეკო-სისტემებითა და მდიდარი

ბიომრავალფეროვნებით. დაცული ტერიტორიებისთვის მსოფლიო ბუნებრივი მემკვიდრეობის სტატუსის მინიჭება ხელს შეუწყობს დაცულ ტერიტორიების ცნობადობის გაზრდას, ეკოტურიზმის განვითარებას, საერთაშორისო მნიშვნელობის ბუნებრივი ობიექტების მართვის გამოცდილების გაზიარებას, ვიზიტორების დაინტერესებას და რაოდენობის ზრდას. ინიციატივა 2017 წლიდან ხორციელდება გერმანიის მთავრობის, ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდისა (WWF) და მიხეილ ზუკოვის ფონდის ფინანსური და ტექნიკური მხარდაჭერით. პროექტის ფარგლებში ჩატარდა სავსელე სამუშაოები. ადგილზე შეისწავლა ტერიტორიების ბიომრავალფეროვნება, ჩატარდა არაერთი სამუშაო შეხვედრა, რომელიც მიზნად ისახავდა ამ მიმართულებით არსებული პროგრესისა და სამომავლო გეგმების განხილვას. პროცესში ჩართულნი იყვნენ დაინტერესებული პირები, ადგილობრივი მოსახლეობა, ექსპერტები და დონორი ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

ახალი ამბები

გვ 2-7

- ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის პრეზენტაცია
- ეკონომიკური კონფერენციის „საქართველო და მსოფლიო 2019 წელს“ ფარგლებში ლევან დავითაშვილმა მოხსენება გააკეთა
- ვენევაში საქართველოს ჰაერის ხარისხის პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები დადებითად შეაფასეს
- საქართველოს პრეზიდენტი მთავრობის წევრებთან სამუშაო შეხვედრებს მართავს

- საქართველოში ევროსტანდარტების შესაბამისი რეგიონული ნაგავსაყრელის მშენებლობა იწყება
- სახელმწიფო თხილის კულტურის დაცვის ღონისძიებებზე დარგის წარმომადგენლებთან ერთად მუშაობს
- სპეციფიკური ნარჩენების მართვის ტექნიკური რეგლამენტის პროექტების წარდგენა
- ბერლინში სამუშაო ვიზიტი
- სურსათის ეროვნული სააგენტო - ინსპექტირება
- ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობა ზღვრულად დასაშვებ ნორმას არ აჭარბებს

2019 წლის 1 მარტიდან ამოქმედდება ტექნიკური რეგლამენტი „მომხმარებლისათვის სურსათის უსასხაბო ინფორმაციის მიწოდების - სურსათის ეტიკეტების წესის შესახებ“

ქართული ღვინო

გვ 8-9

ნიონური საფენი მეურნეობა

გვ 10

ინსერვიუ

გვ 11

წარმართვის ინსურენია

გვ 12-13

- საოკუპაციო ზოლთან გაშენებული ვაშლის ბაღი
- რეაბილიტირებული ჩაის პლანტაცია ხონის რაიონში
- მარტვილში, სოფელ ნაჯახაოში თანამედროვე სტანდარტებით აღჭურვილი მესაქონლეობის ფერმა ამოქმედდა
- მცხეთა-მთიანეთში ახალი სასათბურე მეურნეობა ამოქმედდა
- 2018 წელს, კახეთის რეგიონში, სამელი-ორაციო ინფრასტრუქტურის 9 სარეაბილიტაციო პროექტი დასრულდა
- აღმშენებლის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს
- სიონის წყალსაცავზე გარე განათების სამუშაოები დასრულდა

საჰირო ინფორმაცია

გვ 14-15

აღმოსავლეთ საქართველოში გავრცელებული საჩაქვალა მხანაჩაეი

ბზის ალურა (CYDALIMA PERSPECTALIS WALKER, 1859) საქართველოში

საინსურენსო ინფორმაცია

გვ 16

ვაშლის ღვინის (სიდრი) დამზადების ტექნოლოგია

ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის პრეზენტაცია

საგამოფენო ცენტრში „ექსპოზორჯია“ მწვანე პოლიტიკის ინიციატივის ფარგლებში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პოლიტიკის პრეზენტაცია გაიმართა.

ლონისძიებამ შეკრებილ სტუმრებს სიტყვით საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა მამუკა ბახტაძემ და გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა მიმართეს.

„მთავრობის მწვანე პოლიტიკა, ეს არის ქვეყნის განვითარების გრძელვადიანი ხედვა. უფრო მეტიც, მე ვიტყვი, ეს არის ცხოვრების ახალი წესი, რაც იმას გულისხმობს, რომ ჩვენ ვუფროსილდებით და ვუვლით ბუნებას, ვინაიდან პასუხისმგებლობას და შედეგად ვიღებთ სუფთა ჰაერს, საბოლოოდ კი, ჯანსაღ

გარემოს, სადაც უსაფრთხოდ იცხოვრებენ მომავალი თაობები. როდესაც ლაპარაკია ეკოლოგიაზე და გარემოს დაცვაზე, რა თქმა უნდა, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ჰაერის დაბინძურებისგან დაცვა და ამისათვის კონკრეტული ნაბიჯების გადადგმა“, - განაცხადა მამუკა ბახტაძემ.

ლონისძიებამ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა ატმოსფერული ჰაერის დაცვის პრეზენტაცია წარმოადგინა. მინისტრმა განსაკუთრებული ყურადღება სანავის ხარისხის გაუმჯობესების მიმართულებით არსებულ წინსვლაზე, ჰაერის ხარისხის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემის გაუმჯობესებაზე გაამახვილა.

„ჰაერის ხარისხი უშუალო ზეგავლენას ახდენს

ადამიანის ჯანმრთელობაზე. შესაბამისად, ქვეყნის მასშტაბით ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება ჩვენი სამინისტროსა და ზოგადად მთავრობის ერთ-ერთი უმთავრესი პრიორიტეტია“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

სამინისტროს მიერ განხორციელებული ღონისძიებების ანგარიშისა და სამომავლოდ დაგეგმილი ქმედებების წარდგენასთან ერთად, დამსწრე საზოგადოება სამინისტროს მიერ შექმნილი ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის პორტალს, www.air.gov.ge გაეცნო. პორტალის შესახებ დეტალური ინფორმაცია გარემოს დაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის დირექტორმა თამარ ალადაშვილმა წარადგინა. პორტალი სამინისტროს ინიციატივით გარემოს-დაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრისა და გარემოს ეროვნული სააგენტოს ერთობლივი ძალისხმევით შეიქმნა. ჰაერის ხარისხის პორტალი ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს აძლევს

შესაძლებლობას, უწყვეტად მიიღოს ინფორმაცია ჰაერის ხარისხის შესახებ საქართველოს ყველა იმ ქალაქიდან, სადაც ჰაერის ხარისხზე დაკვირვება მიმდინარეობს. პორტალის საშუალებით დაინტერესებული პირები მათთვის მარტივად გასაგები ინდექსებით მიიღებენ უახლეს ინფორმაციას ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ.

სამინისტროს ინფორმაციით, მიმდინარეობს მოლაპარაკება ევროპის გარემოს დაცვის სააგენტოსთან, რომ საქართველოს ატმოსფერული ჰაერის მონაცემები ჰაერის ხარისხის ევროპულ პორტალზეც უწყვეტ რეჟიმში იყოს ხელმისაწვდომი.

შეხვედრას საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსის, საერთაშორისო ორგანიზაციების, აკადემიური, სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

ეკონომიკური კონფერენციის „საქართველო და მსოფლიო 2019 წელს“ ფარგლებში ლევან დავითაშვილმა მოხსენება გააკეთა

ლევან დავითაშვილმა საქართველოს რეგიონის ეკონომიკურ ცენტრად გადაქცევის მიზნის მიღწევაში აგრარული დარგის კონტრიბუციის პოტენციალზე და არსებულ გამოწვევებზე ისაუბრა, შეაჯამა განხორციელებული პროექტების შედეგები და აღნიშნა, რომ აგრარულ სექტორში დასაქმებულთა კონკურენტუნარიანობის ამაღლების, ინსტიტუციური განვითარებისა და დამატებული ღირებულების შემქმნელი სრული ციკლის წარმოების განვითარების ხელშეწყობის მიმართულებით სახელმწიფო კვლავ აქტიურად ახორციელებს არაერთ პროექტს.

„სახელმწიფოს ფინანსური მხარდაჭერით, დღეისათვის, შექმნილია 186 ახალი და გადაიარაღებულია 900 საწარმო. 6,347 ჰაზე გაშენებულია 993 ინტენსიური, სხვადასხვა კულტურის ბაღი, მიმდინარეობს ქართული ჩაის რეაბილიტაციის 44 პროექტი. 116 ახალგაზრდა ბენეფიციარი ჩართულია პროექტში, რომელსაც სახელმწიფო დარგის განვითარებაში ახალგაზრდების ჩართულობის მიზნით ახორციელებს“, - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა.

მთავარ გამოწვევებად ღირებულებათა ჯაჭვის თითოეული რგოლის გაძლიერება, მაღალკვალიფიციური კადრების მომზადება, თანამედროვე ტექნოლოგიებზე ხელმისაწვდომობა, ადგილობრივი პროდუქციის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი ზრდა, იმპორტის ჩანაცვლება, საქსპორტო პროდუქციის ზრდა,

ბაზრის დივერსიფიკაცია, მწვანე ეკონომიკის ფარგლებში ბიო წარმოების ხელშეწყობა და საკანონმდებლო რეგულირება დასახელდა.

„იმ არაერთ პროგრამასთან ერთად, რომელსაც ვახორციელებთ, 2019 წლიდან ემატება მოსავლის ამღები ტექნიკის თანადაფინანსების პროგრამა, ტექნიკური დახმარებისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მარკეტინგის და მესაქონლეობის ხელშეწყობის პროექტები, რაც მნიშვნელოვან როლს შეასრულებს ეკონომიკის ზრდაში“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

მინისტრმა ყურადღება გაამახვილა სამელიორაციო პროექტებზე, მიწის მართვის პოლიტიკაზე, კოოპერაციის წამახალისებელ პროექტებსა და ღვინის სექტორში მიღწეულ შედეგებზეც ისაუბრა.

ეკონომიკურ კონფერენციაზე სიტყვით გამოსვლისას, ლევან დავითაშვილმა მწვანე ეკონომიკის მნიშვნელობაზე გაამახვილა ყურადღება.

მინისტრის განცხადებით, საქართველოს მთავრობა მწვანე ეკონომიკას ქვეყნის მომავალი განვითარების ერთ-ერთ უმთავრეს საშუალებად განიხილავს და, მდგრადი განვითარების ხელშეწყობის მიზნით, კონკრეტულ ღონისძიებებს ახორციელებს.

ლევან დავითაშვილმა გარემოსდაცვითი მმართველობის გაუმჯობესების საკითხზე საუბრისას ყურადღება „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ ამოქმედებაზე გაამახვილა და აღნიშნა, რომ კოდექსის საფუძველზე მაქსიმალურად უზრუნველყოფილია გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საქმიანობის განხორციელებით შესაძლო საფრთხეების იდენტიფიცირება. ასევე, აღნიშნა, რომ გათვალისწინებულია სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასება, რაც გულისხმობს სხვადასხვა სექტორების პოლიტიკის დაგეგმარების ადრეულ ეტაპზე გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობის საკითხების ინტეგრირებას, რაც აზღვევს გარემოსდაცვით რისკებს.

ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, რომ ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით სამინისტრო მნიშვნელოვან ღონისძიებებს ატარებს.

„2017 წლიდან ქვეყანაში ევრო 5 სტანდარტის ბენზინი მოიხმარება. 2019 წლის პირველი იანვრიდან, დიზელის სანავის ხარისხი ევრო 4 ნორმამდე გაიზარდა, ხოლო წლის ბოლოდან იგი ევრო 5-ს მიაღწევს. შედეგად, მნიშვნელოვანი დამბინძურებლები - გოგირდის ორჟანი და ბენზოლი დღეს ქვეყნის მასშტაბით ნორმის ფარგლებშია“, - აღნიშნა მინისტრმა.

ლევან დავითაშვილის განცხადებით, ჰაერის ხარისხის მართვის თანამედროვე ევროპული პრინციპების დანერგვის მიზნით, შემუშავდა საკანონმდებლო ცვლილებები და შეიქმნა ჰაერის ხარისხის პორტალი, რომლის საშუალებითაც მარტივად გასაგები ინფორმაცია ჰაერის ხარისხის შესახებ ყველასთვის ხელმისაწვდომია უწყვეტ რეჟიმში.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა მოხსენებაში ყურადღება გაამახვილა ტყის კოდექსის და დაცული ტერიტორიების მნიშვნელობაზე. დაცულ ტერიტორიებზე საუბრისას ლევან დავითაშვილმა აღნიშნა, რომ ამჟამად საქართველოში 5 კატეგორიის 86 დაცული ტერიტორიაა, რაც ქვეყნის ტერიტორიის თითქმის 10%-ია (9.55%) და იკავებს 5 ახალი დაცული ტერიტორიის დაარსება (არაგვის და თრუსოს დაცული ლანდშაფტები, ერუშეთის და რაჭის ეროვნული პარკები, რიონის ალკვეთილი).

მინისტრი შეეხო ნარჩენების მართვის საკითხსაც

და აღნიშნა, რომ 2019 წლის 1 თებერვლიდან ეტაპობრივად დაინერგება ნარჩენების სეპარირებული შერეობის სისტემა.

აღნიშნა, რომ საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცდა „ტექნიკური რეგლამენტი - პლასტიკის და ბიოდეგრადირებადი პარკების რეგულირების წესი“, რაც მიმართულია პოლიეთილენის პარკების გარემოში მოხვედრის შემცირებაზე/პრევენციაზე და ის ასევე ხელს შეუწყობს ბიოდეგრადირებადი და კომპოსტირებადი პარკების წარმოების განვითარებას/წახალისებას. პირველ ეტაპზე, 2018 წლის 1 ოქტომბრიდან აიკრძალა 15 მიკრონზე ნაკლები სისქის, ხოლო 2019 წლის 1 აპრილიდან იკრძალება ნებისმიერი ტიპის პლასტიკის პარკების წარმოება, რეალიზაცია და იმპორტი. ასევე, აიკრძალა ოქსობიოდეგრადირებადი პლასტიკის პარკების წარმოება, რეალიზაცია და იმპორტი. ამასთან ერთად, მიმდინარეობს წამახალისებელი ზომების შემუშავება პლასტიკის და მიწის ბოთლებისათვის ე.წ. დეპოზიტის სისტემის დასაწესებლად, რაც მომხმარებლებს გაუჩენს მოტივაციას იმისა, რომ მოხდეს ბოთლების დიდი ნაწილის უკან ჩაბარება.

ჟენევაში საქართველოს ჰაერის ხარისხის პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები დადებითად შეაფასეს

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა, ქ. ჟენევაში, გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) გარემოსდაცვითი პოლიტიკის კომიტეტის (CEP) 24-ე სესიაზე ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების კუთხით საქართველოს მიერ აღებული ვალდებულებების განხორციელების პროგრესზე ისაუბრა. აღნიშნულ სესიას 60-მდე ქვეყნის სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციის წარმომადგენელი ესწრებოდა. როგორც ნინო თანდილაშვილმა საკუთარ გამოსვლაში აღნიშნა, საქართველოს მთავრობისთვის გარემოსდაცვითი რეფორმების განხორციელება მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია. მისივე თქმით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო აქტიურად ახორციელებს გარემოსდაცვითი მიმართულების გაუმჯობესებისა და დარგობრივ რეფორმებს.

მეურნეობის მინისტრის მოადგილე ნინო თანდილაშვილი სესიის ფარგლებში გამართულ სხვადასხვა პანელზე სიტყვით გამოვიდა, სადაც 2016 წელს, ქ. ბათუმში გამართული „გარემო ევროპისთვის“ მე-8 მინისტრიალზე ქვეყნის მიერ აღებული ვალდებულებების განხორციელების შედეგები წარადგინა.

ჟენევაში გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ საქართველოს მწვანე ეკონომიკის განვითარების ძირითადი ხედვა წარადგინა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა, შვეიცარიაში ვიზიტის ფარგლებში, მონაწილეობა მიიღო სესიაში „მდგრადი განვითარება რეგიონში“, სადაც მოხსენება „მწვანე ეკონომიკის მიმართულებით საქართველოს ხედვის“ შესახებ გააკეთა. 2018 წლის ივლისში საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა, მამუკა ბახტაძემ „მწვანე ეკონომიკა“ საქართველოს მთავრობის გარემოსდაცვითი პოლიტიკის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტულ მიმართულებად გამოაცხადა.

სესიაზე მინისტრის მოადგილემ ისაუბრა მწვანე ეკონომიკის ხელშეწყობის ძირითადი ასპექტების მიმართულებით ქვეყნის მიერ განხორციელებულ ქმედებებზე, როგორცაა ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება, მწვანე ტრანსპორტის პოლიტიკის შემუშავება, მწვანე ინფრასტრუქტურის განვითარება, ცირკულარული ეკონომიკის ხელშეწყობა, მწვანე მშენებლობის პრაქტიკის დანერგვა, ენერჯი-ეფექტურობის ნახალისება და მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების ხელშეწყობა.

2019 წლის 29-31 იანვარს, ქ. ჟენევაში (შვეიცარიის კონფედერაცია) გაეროს ევროპის ეკონომიკური კომისიის ეგიდით გარემოსდაცვითი პოლიტიკის კომიტეტის 24-ე სესია გაიმართა, რომელშიც მონაწილეობა 60-მდე ქვეყნის დელეგატმა მიიღო.

„რეფორმის ერთ-ერთ უმთავრეს მიმართულებას ჰაერის დაცვის ეფექტიანი ღონისძიებები და ამ პროცესში საზოგადოების აქტიური ჩართულობა წარმოადგენს. ახლადშექმნილი ჰაერის ხარისხის პორტალის ამოქმედება საქართველოში საზოგადოების გარემოსდაცვითი ინფორმირების გამჭვირვალე ინსტრუმენტს წარმოადგენს“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა.

„საქართველოში ჰაერის დაცვის მიმართულებით პროგრესი სახეგაა. ახლადშექმნილი ჰაერის პორტალი სრულიად აკმაყოფილებს ევროკავშირის მოთხოვნებს და ცხადყოფს საქართველოს მთავრობის ნებას, დაუახლოვდეს ევროკავშირს. აღნიშნული დასტურია მთავრობის მზადყოფნისა, მოავაროს ჰაერის დაბინძურების მიმართულებით არსებული გამოწვევა. ეს არის ძალიან პოზიტიური სიგნალი საქართველოს მოქალაქეებისთვის, ევროკავშირისთვის და საერთაშორისო საზოგადოებისთვის, რომ მთავრობა აღნიშნულ გამოწვევებს ადეკვატურად პასუხობს“, - განაცხადა ევროკავშირის გარემოს სააგენტოს აღმასრულებელმა დირექტორმა, ჰანს ბრუნიინქსმა და რეფორმირების პროცესში ქართველი ექსპერტების გამოცდილებასა და ჩართულობას გაუსვა ხაზი.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის

საქართველოს პრეზიდენტი მთავრობის წევრებთან სამუშაო შეხვედრებს მართავს

პრეზიდენტმა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრთან, ლევან დავითაშვილთან სოფლის მეურნეობის განვითარების საკითხები განიხილა და ისეთ გარემოსდაცვით თემებს შეეხო, როგორცაა: ჰაერის დაბინძურების საკითხი, გარემოსდაცვითი განათლების ამაღლებისა და ქვეყნის ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნების აუცილებლობის მიმართულებები.

საქართველოში ევროსტანდარტების შესაბამისი რეგიონული ნაგავსაყრელის მშენებლობა იწყება

საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიასა და ფრანგულ-სლოვენურ კონსორციუმ „სადე-რიკოს“ (Sade Riko) შორის ხელი მოეწერა ხელშეკრულება ევროსტანდარტების შესაბამისი პირველი რეგიონული ნაგავსაყრელის მშენებლობის დაწყების შესახებ.

ხელმოწერის ცერემონიას ესწრებოდნენ ვიცე-პრემიერი, რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის მინისტრი მაია ცქიტიშვილი, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, ევროკავშირის დელეგაციის ელჩის მოადგილე საქართველოში კარლო ნატალე, გერმანიის საელჩოს სამხრეთ კავკასიის განვითარების თანამშრომლობის ხელმძღვანელი დანიელ ჰაასი, მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის დირექტორი გიორგი შუხოშვილი და „სადე ჯორჯიას“ დირექტორი ენტონი მოუე.

„ეს არის ინფრასტრუქტურული მიმართულებით ძალიან მნიშვნელოვანი ნაბიჯი. 2023 წლისთვის, ქვეყნის მასშტაბით, არსებულ, ძველ მუნიციპალურ ნაგავსაყრელებს, 8 ახალი

რეგიონული ნაგავსაყრელი ჩაანაცვლებს. ამ პროექტების განხორციელებით, რეგიონებში საცხოვრებელი პირობები გაუმჯობესდება. ნარჩენების მართვის კოდექსის და ევროკავშირის წინაშე აღებული ვალდებულებების შესაბამისად, ნარჩენების მართვის სისტემა იქნება ეკოლოგიურად სუფთა და უმადლესი სტანდარტების შესაბამისი“, - განაცხადა მაია ცქიტიშვილმა.

ლევან დავითაშვილი: „ეს იქნება პირველი თანამედროვე სანიტარული ნორმების შესაბამისი ნაგავსაყრელი, რომელმაც გაიარა გარემოზე ზემოქმედების შეფასება გარემოზე ზემოქმედების კოდექსისა და ნარჩენების მართვის კოდექსის შესაბამისად“.

რეგიონული ნაგავსაყრელის მშენებლობა ქუთაისთან ახლოს მიმდინარე წლის მარტში დაიწყება და დაახლოებით ერთ წელიწადში დასრულდება. მშენებლობაზე, სპეციალისტებთან ერთად, ადგილობრივი მოსახლეობაც დასაქმდება. თბილისი იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის 700 000-მდე მოქალაქეს მოემსახურება.

საპარტოვლოს პრემიერ-მინისტრმა თბილისის საქობროში არსებული გამოწვევების უმოკლეს ვადაში გადასაჭრელად გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრს კომპლექსური ნაბიჯების გადადგმა დაავალა.

მთავრობის მეთაურის დავალების შესაბამისად, ფერმერებს დეტალური ინფორმაცია უნდა მიეწოდოთ ამიურ ფაროსანასა და თბილის

სოკოვან დაავადებებთან ბრძოლის მეთოდებზე, რათა ზიანი მინიმუმამდე შემცირდეს და მოსახლეობამ ხარისხიანი მოსავალი მიიღოს.

პრემიერი მიიჩნევს, რომ წლებანდელი წელი მავნებელთან ბრძოლაში გამორჩეული უნდა იყოს, რისთვისაც შესაბამისი საბიუჯეტო რესურსი უკვე გამოყოფილია.

„გასულ წელს ჩვენ გვექონდა წარმატება ამიურ ფაროსანასთან ბრძოლის კუთხით, მაგრამ წლებანდელი წელი უნდა იყოს კიდევ უფრო გამორჩეული. არ უნდა დავტოვოთ არც ერთი ოჯახი, არც ერთი ფერმერი, რომელიც არ იქნება ინფორმირებული ბრძოლის მეთოდებსა და იმ პროგრამასთან დაკავშირებით, რომელიც ბიუჯეტში ჩაიდო და რომელსაც უკვე ვახორციელებთ. ფაროსანასთან ბრძოლის პარალელურად, მოსახლეობის ინფორმირება მაქსიმალური უნდა იყოს სოკოვან დაავადებებთან დაკავშირებითაც, რომელმაც ასევე მნიშვნელოვანი ზარალი მიაყენა თბილისის სექტორს და ჩვენს საქსპორტო პოტენციალს“, - განაცხადა პრემიერ-მინისტრმა.

მამუკა ბახტაძემ ლევან დავითაშვილისგან „თბილისის დაცვის პროგრამით“ განერილი სამოქმედო გეგმა მოისმინა. მინისტრის განმარტებით, კომპლექსური ღონისძიებების გეგმა მეთხილე ფერმერებს საშუალებას მისცემს,

თბილისის დაცვის და მაღალი ხარისხის მოსავლის მიღების მიზნით, მავნებლების და სოკოვანი დაავადებების წინააღმდეგ დროულად და ეფექტიანად ჩაატარონ აგროსამუშაოები, რათა თავიდან აიცილონ თბილისის მოსავლის დაზიანება და ეკონომიკური ზარალი. ამ პროცესის ხელშეწყობის მიზნით, სახელმწიფო შეისყიდის და თბილისის მწარმოებელთა ასოციაციას გადასცემს 2 000 ერთეულ მაღალი ეფექტურობის შესანამლ აპარატს და უსაფრთხოების საშუალებებს; ასევე, თბილისის მწარმოებელთა ასოციაციის ჩართულობით უზრუნველყოფს საკონსულტაციო სამუშაოების ჩატარებას და აგროკონსულტანტების მომსახურებას ფერმერთა ჯგუფებისთვის.

პრემიერი მსოფლიო ბაზარზე თბილისის ფასთან დაკავშირებული ტენდენციითაც დაინტერესდა. მამუკა ბახტაძემ ხაზი გაუსვა თბილისის ექსპორტის კუთხით საქართველოში არსებულ პოტენციალს და აღნიშნა, რომ საბოლოო წარმატება არა მავნებლის დამარცხება, არამედ მაღალი ხარისხის პროდუქციის მაქსიმალური ექსპორტი იქნება.

მთავრობის მეთაური მინისტრს ასევე ესაუბრა კაკლოვანი კულტურების განაშენიანების ხელშეწყობასა და ამ კუთხით არსებულ პერსპექტივებზე.

სახელმწიფო თბილისის კულტურის დაცვის ღონისძიებებზე დარგის წარმომადგენლებთან ერთად მუშაობს

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, ზუგდიდში, საქართველოს თბილისის მწარმოებელთა ასოციაციის (GHGA-ის) მე-3 კონფერენციას დაესწრო. კონფერენციაზე თბილისის სექტორში არსებულ გამოწვევებსა და მათი გადაჭრის გზებზე იმსჯელეს. მინისტრმა ხაზი გაუსვა მეთხილეობის დარგის განვითარების მნიშვნელობას, დეტალურად ისაუბრა სახელმწიფოს ხედვასა და თბილისის კულტურის დაცვის მიზნით დაგეგმილ ხელშეწყობ ღონისძიებებზე.

„მნიშვნელოვანია, რომ ერთობლივი ძალებით გავუმკლავდეთ არსებულ გამოწვევას. თბილისის მწარმოებელ ასოციაციაში შარშან რამდენიმე ასეულ ფერმერთან ერთად გამოცვადეთ პროგრამა, რომელმაც ძალიან კარგი შედეგები მოგვცა. ჩვენ უნდა გავზარდოთ ფერმერთა ჩართულობა. წელს 15 ათასამდე ფერმერის ჩართვასა და მობილიზებას ვცდილობთ თბილისის გადარჩენის პროგრამაში. საამისოდ მნიშვნელოვანი საბიუჯეტო სახსრებიც არის გამოყოფილი. პროგრამის არსი მდგომარეობს იმაში, რომ ფერმერებმა ყველა აგროღონისძიება ჩაატარონ იმ რჩევების შესაბამისად, რომლებსაც სამინისტრო და თბილისის მწარმოებელთა ასოციაცია ერთობლივად მოამზადებენ. ამ პროცესის ხელშეწყობის მიზნით, სახელმწიფო

შეისყიდის და ასოციაციას გადასცემს 2000 ერთეულ მაღალი ეფექტიანობის შესანამლ აპარატს და უსაფრთხოების საშუალებებს“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

კონფერენციას დაესწრო და მონაწილეებს სიტყვით მიმართა აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მისიის ხელმძღვანელმა პიტერ ა. ვიბლერმა.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, „თბილისის დაცვის პროგრამაზე“ დარგის წარმომადგენლებთან და საქართველოს თბილისის მწარმოებელთა ასოციაციასთან ერთად, რომელიც 8000-მდე წევრს აერთიანებს, წლის დასაწყისიდან მუშაობს. პროგრამის ფარგლებში სახელმწიფოს და ასოციაციის მონაწილეობით, შემუშავებულია კომპლექსური ღონისძიებების გეგმა, რომელიც მეთხილე ფერმერებს საშუალებას მისცემს თბილისის დაცვის და მაღალი ხარისხის მოსავლის მიღების მიზნით, მავნებლების და სოკოვანი დაავადებების წინააღმდეგ დროულად და ეფექტიანად ჩაატარონ აგროსამუშაოები, რათა თავიდან აიცილონ თბილისის მოსავლის დაზიანება და ეკონომიკური ზარალი.

თავის მხრივ, მეთხილეთა ასოციაცია, ასოციაციის წევრებს სთავაზობს შედავათებს მომსახურებაზე: ნიადაგის გამოკვლევა, თბილისის მოვლა-მოყვანისთვის აუცილებელი ტექნიკის

გამოყენება, მოსავლის შრობა, სასუქებისა და პესტიციდების შესაძენად აგროკრედიტებზე ხელმისაწვდომობა.

კონფერენციას ესწრებოდა პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი რეგიონული განვითარების საკითხებში სოზარ სუბარი, რომელმაც აღნიშნა რომ მეთხილეობის დარგში არსებული პრობლემური საკითხების გადაჭრისთვის, მნიშვნელოვანია ადგილობრივი თვითმმართველობების ჩართულობა.

სახელმწიფო რწმუნებულმა სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარეში ალექსანდრე მონერელიამ ვრცლად ისაუბრა რეგიონში თბილისის სექტორში არსებულ ვითარებაზე და დაგეგმილ ღონისძიებებზე.

კონფერენციის მუშაობაში 400-მდე ფერმერი, მსხვილი მწარმოებლები, ექსპორტიორები, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის მინისტრი, რეგიონების სახელმწიფო რწმუნებულები, არასამთავრობო, საერთაშორისო და ღონიერი ორგანიზაციების წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ.

„ვფიქრობ, „თბილისის დაცვის პროგრამაში“ წარმოდგენილია ყველა ის კომპონენტი, რომელიც საჭიროა იმისთვის, რომ ჩვენ მივიღოთ მაღალი ხარისხის მოსავალი - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა საქართველოს

თბილისის მწარმოებელთა ასოციაციის (GHGA-ის) მე-3 კონფერენციაზე.

„ეს არის თანამშრომლობა სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის. ჩვენ მრავალი ათასი ფერმერი უნდა ჩავრთოთ ამ პროგრამაში. საბოლოოდ, ეს მოგვცემს საშუალებას, რომ თბილი, რომელიც მნიშვნელოვანი საქსპორტო კულტურა იყო და შემოსავლის დიდი წყარო ამ რეგიონისთვის, დაიბრუნოს თავისი პოზიცია.

თბილი არის მსოფლიოში მზარდი მოთხოვნის კულტურა, საქართველოს, კლიმატური პირობებიდან გამომდინარე, გააჩნია ამ კულტურის წარმოების კარგი პოტენციალი. ჩვენ, დღეს, დაახლოებით 40,000 ჰა_ზე მეტი თბილისის პლანტაცია გვაქვს. შესაბამისად, თუ გვექნება მაღალი პროდუქტიულობა, ისეთი, როგორც თბილისის მწარმოებელ სხვა ქვეყნებს გააჩნიათ, ეს იქნება შემოსავლის დიდი წყარო ქვეყნისათვის და რეგიონისთვის.

აქედან გამომდინარე, ჩვენ გვინდა გავზარდოთ პროდუქტიულობა და პლანტაციების ეფექტიანად გამოყენების შესაძლებლობა. ვფიქრობთ, რომ კიდევ უნდა ნავახალისოთ თბილისის და, ზოგადად, კაკლოვანი კულტურების წარმოება. ჩვენ მრავალწლიანი კულტურების გაშენების პროგრამაში ინტენსიურად ვუჭერთ მხარს კაკლოვანი კულტურების გაშენებას მთელი საქართველოს მასშტაბით. საბოლოოდ, საქართველო მსოფლიო ბაზარზე, კაკლოვანი კულტურების მიწოდების კუთხით, შეიძლება, მნიშვნელოვანი მოთამაშე გახდეს“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა.

თბილისის კულტურის დაცვის მიზნით, არაერთი მიმართულების ღონისძიება დაგეგმილი, მათ შორის:

- აგრო კონსულტანტის მომსახურება თითოეული ფერმერთა ჯგუფისათვის, თვეში 2 ჯერ ვიზიტი/ტრენინგი, ოპტიმალური წამლობის სქემების დაგეგმვა და შეთავაზება.
- მაღალი ეფექტურობის შესანამლ აპარატებითა და უსაფრთხოების საშუალებებით უზრუნველყოფა (10 ჰა - 1 მაღალეფექტური შესანამლ აპარატი 200ლ).

- შედეგად შეიქმნა პრეპარატებზე ასოციაციის „ფერმერთა მომსახურების ცენტრები“.
- ფინანსურ ინსტიტუტებთან შუამდგომლობა (ბანკები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები).
- ნიადაგის ნაყოფიერების მართვა და ანალიზებით უზრუნველყოფა.
- შედეგად სერვისებზე ასოციაციის თხილის საშრობ და სასაწყობო ცენტრები.
- სპეციალური „ფერმერის დღიურების“ გადაცემა.
- მოსავლის ხარისხის კონტროლი.
- მიღებული მაღალი ხარისხის თხილის მოსავლის რეალიზაციაში დახმარება.
- ახალი ბალების გაშენების შემთხვევაში დაგეგმარება და დარგვა თანამედროვე სტანდარტებით.

- ფერმერის მიერ ჩასატარებელი ღონისძიებები:
- გასხვლა-ფორმირება და გამოხშირვა.
 - სადრენაჟე არხების მოწყობა-მონტაჟი (საჭიროების შემთხვევაში).
 - მავნებლებისა და დაავადებების წინააღმდეგ ბრძოლა, კომბინირებული წამლობა მაღალ ეფექტური შესაბამისი აპარატის გამოყენებით.
 - მოსავლის აგროვადადში აღება, შრობა და დასაწყობება.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა თხილის სექტორში არსებულ გამოწვევებზე და მათი გადაჭრის გზებზე ისაუბრა

„თხილის დაცვის პროგრამაში“ ტრენინგების მომზადება ერთ-ერთი პირველი კომპონენტია. ჩვენ გადავამზადებთ სპეციალისტებს, აქტიურ ფერმერებს, რომლებიც ექსპერტებისგან შეძენილ ცოდნას გაუზიარებენ ახლობლებს, მეზობლებს, თანასოფლელებს და, შესაბამისად, გაერთიანებული ძალისხმევით, ჩვენ მეტი ადამიანის მოტივაციას შევძლებთ.

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, აზიურმა ფაროსანამ და სხვადასხვა დაავადებამ დაგვაზარალა. ჩვენ არ გვაქვს ილუზია, რომ ყველა ადამიანს აქვს რესურსებზე წვდომა; ამიტომ, განვადების კომპონენტი იქნება ძალიან მნიშვნელოვანი. იმ შემთხვევაში, თუ ფერმერებს ექნებათ სურვილი, შეძლებენ წინასწარ აიღონ ის ქიმიკატები და მცენარეთა დაცვის საშუალებები, რომლებიც აუცილებლად გამოსაყენებელია.

ჩვენ ვსაუბრობდით, რომ დაზღვევის კომპონენტი გამოვიყენოთ და ამაზე დეტალური პრეზენტაცია გვექნება, თუ რა ტიპის დაცვის ღონისძიებას შესთავაზებს ფერმერებს სხვადასხვა სადაზღვევო კომპანია იმისათვის, რომ დამატებითი სტიმული და მოტივაცია იყოს მათი მხრიდან პროგრამაში ჩართვის კუთხით.

იცით, რომ ჩვენი მხრიდან თანადაფინანსების კომპონენტი იქნება, ანუ აქაც ჩვენ სადაზღვევო

პრემიის დიდ ნაწილს ვაფინანსებთ. თუ იქნება გარკვეული დამატებითი კომპონენტები, რომელზეც სადაზღვევო კომპანია მზად არის, რომ ფერმერს შესთავაზოს, ჩვენ გარდა იმ ოთხი რისკისა, რომელსაც სტანდარტულად აგროდაზღვევის პროგრამაში ვაფინანსებთ, მზად ვართ, რომ გადავხედოთ თანადაფინანსების კომპონენტებს და წარვდგეთ მთავრობასთან ინიციატივით, რომ დამატებით სადაზღვევო დახმარება შევთავაზოთ ფერმერებს.

ამის შემდეგ, ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მოსავლის სწორ დროს აღება მოხდეს. ასოციაციას აქვს პროგრამა, რომელიც ფერმერებს აძლევს ინფორმაციას, სად და როდის, როგორ უნდა მოხდეს გაშრობა, დასაწყობება. შემსახველი მეურნეობების განვითარება ასევე ჩვენი ერთობლივი პროგრამის ნაწილია, სადაც კომპანია „ფერერო“ ინტენსიურად არის ჩართული და მინდა მათ მადლობა გადავუხადო. ისინი, როგორც იცით, დამატებით, საგრანტო თანადაფინანსებით, ფერმერებს საშუალებას აძლევენ შემსახველი, საშრობი ცენტრები შექმნას. კომბინირებაში სახელმწიფო გრანტები, პლუს „ფერეროს“ დაფინანსება, ფერმერებს შესაძლებლობას აძლევს, რომ მათ თავიანთი შემსახველი მეურნეობები შექმნან.

პროგრამაში იქნებოდა ჩართული მსხვილი კონსოლიდატორები და ექსპორტიორი კომპანიები, გადამამუშავებელი ინდუსტრია, ის ინდუსტრია, რომელიც, რეალურად, წამყვანია ამ დარგში, რომ მათ გარანტირებულად მაღალი ხარისხის მოსავალი საინტერესო ფასში შეიძინონ, რათა ფერმერის გარჯასა და ძალისხმევას ფასი ჰქონდეს.

სახელმწიფოს თანადაფინანსებით და მხარდაჭერის გარეშე ჩვენ არც ერთ კომპონენტს არ ვტოვებთ, ცოდნის გადაცემის გარდა ჩვენ კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტები გვაქვს, მაგრამ გარკვეული მობილიზება ფერმერებმაც უნდა მოახერხონ, ეს შეიძლება აგროკრედიტის ან აგროლიზინგის სახით იყოს.

ჩვენ გვქონდა გარკვეული პრობლემები თხილის კულტურის სხვადასხვა ელემენტის დაფინანსებასთან დაკავშირებით. იცით, რომ პროგრამით „დანერგე მომავალი“ ახალი ბალების განაშენიანებას ვაფინანსებთ, მაგრამ ასევე გვაქვს მოდერნიზაციის პროგრამა, რომელიც ფერმერს აძლევს ყველა ტექნიკურ საშუალებას. მით უმეტეს, რომ დღეს ტექნიკის გარეშე წარმოდგენილია რაიმე ტიპის კულტურის წარმოება.

2019 წელს ვინცებთ ახალ პროგრამას, ძალიან მალე იქნება მთავრობის დადგენილება, რომლის მეშვეობითაც ჩვენ ყველა ტიპის მექანიზაციაზე 50% - იანი საგრანტო დაფინანსება გვექნება ყველა იმ ადამიანისათვის, ვისაც სურს ტრაქტორის ან ნებისმიერი იმპლემენტის შექმნა.

ეს კეთდება იმისთვის, რომ პლანტაციები იყოს მოდერნიზებული და შესაძლებელი გახდეს მაღალი პროდუქტიულობით წარმოება, როგორც თხილის ასევე სხვა კულტურების“, - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

სპეციფიკური ნარჩენების მართვის ტექნიკური რეგლამენტის პროექტების წარდგენა

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივითა და ევროკავშირის მხარდაჭერით, სპეციფიკური ნარჩენების მართვაში ჩართული კერძო კომპანიების, შესაბამისი სახელმწიფო უწყებების, დონორების და სამოქალაქო სექტორის 150-ზე მეტ წარმომადგენელთან სამუშაო შეხვედრა გაიმართა.

შეხვედრაზე განსახილველად წარმოდგენილი იყო მწარმოებლის გაფართოებულ ვალდებულებას (მგვ) დაქვემდებარებული სპეციფიკური ნარჩენების მართვის ტექნიკური რეგლამენტების პროექტები.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროექტის წარმომადგენლებმა სპეციფიკური ნარჩენების ეფექტიან მართვაში მწარმოებლის გაფართოებულ ვალდებულების მნიშვნელობაზე ისაუბრეს.

„საქართველოში წლიდან წლამდე უმჯობესდება ვითარება ნარჩენების მართვის მიმართულებით. მიღებულია ნარჩენების მართვის კოდექსი. საზღვარს მიღწევა ადვინიშო ევროკავშირისა და საერთაშორისო დონორი ორგანიზაციების მხარდაჭერის მნიშვნელობა. ვფიქრობთ, უახლოეს მომავალში, საქართველოში ნარჩენების მართვის მიმართულებით ხელშესახები პროგრესი გვექნება“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის პირველმა მოადგილემ, გიორგი ხანიშვილმა.

ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროექტის ექსპერტებმა დამსწრე საზოგადოებას სპეციფიკური ნარჩენების მართვის სფეროში არსებული სიტუაციის, მწარმოებლის გაფართოებულ ვალდებულების ზოგადი მოთხოვნებისა და სპეციფიკური ნარჩენების მართვის ტექნიკური რეგლამენტების პროექტების შესახებ მიაწოდეს ინფორმაცია. წარმოდგენილი საკითხების გარშემო გაიმართა დისკუსია, გამოითქვა მოსაზრებები და რეკომენდაციები.

შეხვედრა პროექტების „ტექნიკური დახმარება საქართველოში ნარჩენების მართვის სისტემების სრულყოფისათვის“ (ევროკავშირის ტექნიკური დახმარების პროექტი) და „ტექნიკური დახმარება საქართველოში ნარჩენების მართვის გაუმჯობესების მიზნით ცნობიერებისა და კომუნიკაციის დონის და ამ დარგში ევროკავშირის მხარდაჭერის ცნობადობის ასამაღლებლად“ ფარგლებში გაიმართა.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსი განსაზღვრავს ქვეყანაში მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულების დანერგვას სპეციფიკური ნარჩენებისთვის. ვალდებულება ძალაში 2019 წლის 1 დეკემბრიდან შევა.

მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულება საქართველოსთვის ახალ კონცეფციას წარმოადგენს და გულისხმობს გარკვეული პროდუქციის მწარმოებლებისა და იმპორტიორების მიერ პასუხისმგებლობის აღებას ამ პროდუქციის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების მართვაზე ისე, რომ შემცირდეს გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედება.

სპეციფიკური ნარჩენების მიეკუთვნება: ნარჩენი შესაფუთი მასალა (პლასტმასი, ქაღალდი/მუყაო, ხე, ლითონი, მინა), ნარჩენი ელექტრო და ელექტრონული მოწყობილობები, ხმარებიდან ამოღებული საბურავები, ხმარებიდან ამოღებული სატრანსპორტო საშუალებები, გამოყენებული ზეთები, ბატარეები და აკუმულატორები.

ბერლინში სამუშაო ვიზიტი

„მწვანე კვირეული 2019“

ბერლინში სურსათის, სოფლის მეურნეობისა და მეხაღებლის ყველაზე მასშტაბური და პრესტიჟული საერთაშორისო გამოფენა „მწვანე კვირეული 2019“ (Gruene Woche 2019) გაიხსნა.

გამოფენის მასშტაბისა და მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მონაწილე მინისტრებს და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, ოფიციალური გახსნის ცერემონიაზე, მისასალმებელი სიტყვით გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის კანცლერმა, ანგელა მერკელმა მიმართა.

გამოფენის გახსნას საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, საქართველოს პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი სოფლის მეურნეობის საკითხებში დავით კირვალიძე, საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი გერმანიაში ელგუჯა ხოკრიშვილი და ქართული დელეგაციის წევრები ესწრებოდნენ.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მხარდაჭერით, გამოფენაზე ქართული სტენდი იყო წარმოდგენილი. 20-მდე ქართველმა მწარმოებელმა ქართული ღვინო, ჭაჭა, ლიმონათი, ნატურალურ ნევნები, ჩაი, ჩურჩხელა, მშრალი ხილი, გომინაცი, ტყლაპი, ტყემალი, ჯემი, თხილი მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნიდან ჩამოსულ დამთვალიერებელს გააცნო. გამოფენაზე წელს პირველად იყო წარმოდგენილი ქართული თაფლი, რომელიც კონკურენტუნარიანია და ევროკავშირის სტანდარტებს სრულად აკმაყოფილებს.

Gruene Woche 2019-ის ფარგლებში, საკუთარი პროდუქცია წარმოადგინეს ქართულმა კომპანიებმა: „ქიშერიონი“, „ჩელთი“, „ბადაგონი“, „მილდიანი“, „მუხმან ვინსი“, „კულა“, „გეოპასი“, „მაკოვსკი რუსა“, „კონა“, „გეოპლანტი“, KTW, „გეონაატურალსი“ და „ნუგბარი“; ასევე, „ი/მ თამაზ ღლონტი“ და კოოპერატივი „გეოლაინი“. გამოფენაში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს ტურიზმის ეროვნულმა ადმინისტრაციამ; „აწარმოე საქართველოს“ მხარდაჭერით კი, გამოფენაში 3 კომპანია მონაწილეობდა.

ბერლინის საერთაშორისო გამოფენა „Gruene Woche“, სოფლის მეურნეობის მიმართულებით, მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბური და პრესტიჟულია. აღნიშნული გამოფენა უკვე 84 წელია ყოველწლიურად იმართება. წელს გამოფენაში სხვადასხვა ქვეყნის 2000-ზე მეტი კომპანია მონაწილეობდა, რომლებმაც 100 000-ზე მეტი სხვადასხვა დასახელების სასურსათო პროდუქცია წარუდგინეს დამთვალიერებელს. გამოფენის ვიზიტორთა რაოდენობა ყოველწლიურად მზარდია და 500 000-ზე მეტს აღწევს. მიმდინარე წელს, გამოფენა „მწვანე კვირეულის“ პარტნიორ ქვეყანას, გერმანიასთან ერთად, ფინეთი წარმოადგენდა.

ფორუმი

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა ბერლინში ყოველწლიურ გლობალურ ფორუმში მიიღო მონაწილეობა, რომელსაც მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის 80-მდე სოფლის მეურნეობის მინისტრი და საერთაშორისო ორგანიზაციების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

სურსათისა და სოფლის მეურნეობის გლობალური ფორუმი ქალაქ ბერლინში საერთაშორისო გამოფენის „მწვანე კვირეულის“ ფარგლებში გაიმართა.

გერმანიის საგარეო საქმეთა სამინისტროში გამართული მე-11 გლობალური ფორუმის მთავარი განსახილველი თემა იყო „ციფრული სოფლის მეურნეობა, გონივრული გადაწყვეტილება მომავლის ფერმერებისთვის“.

როგორც ფორუმზე გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის სურსათისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, იულია კლოქენერმა განაცხადა, კაცობრიობის უდიდეს გამოწვევად რჩება ბრძოლა შიმშილის წინააღმდეგ; სურსათზე მოთხოვნის უზრუნველსაყოფად, სოფლის მეურნეობის განვითარებას გადამწყვეტი როლი ენიჭება. მიუხედავად იმისა, რომ ბოლო 50 წლის განმავლობაში, მექანიკური, ტექნოლოგიური, ბიოლოგიური, ქიმიური და ბიზნესის მართვის ინოვაციების მეშვეობით, გასამზადდა სურსათის წარმოება, 800 მლნ ადამიანი მაინც შიმშილის ზღვარზეა. ასევე გამოწვევად რჩება ნიადაგის, წყლის, ენერჯისა და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება. თანამედროვე ტექნოლოგიების მეშვეობით უკვე შესაძლებელი ხდება კლიმატის ცვლილებების წინასწარი პროგნოზირება, რაც სურსათის წარმოების ზრდის შესაძლებლობას იძლევა.

საკუთარ გამოსვლაში საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა აღნიშნა, რომ, სურსათის წარმოების ზრდის

კვალდაკვალ, აუცილებელია სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების გეოგრაფიაზე და სამეცნიერო კვლევებზე დაფუძნებით მდგრადი პრინციპების დანერგვა ისე, რომ დაცული იყოს როგორც გარემო, ისე ბიომრავალფეროვნება, რომელიც მრავალფეროვანი და ინდივიდუალურია მთელ მსოფლიოში. მისივე თქმით, ციფრული ტრანსფორმაცია შეუქცევადი პროცესია; საქართველოს მთავრობა გამორჩეულია - საჯარო სფეროში სერვისების გაციფრულება უკვე განხორციელდა. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ შექმნა ფერმერთა და ფერმების რეესტრი, რომელზე დაყრდნობითაც მოახდენს სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭერილი პროექტების განხორციელებას და ხელს შეუწყობს სოფლად სიღარიბის დაძლევისა და ფერმერებისთვის შემოსავლების ზრდას.

მინისტრებმა ფორუმის ფარგლებში გამართულ პარალელურ სესიებზე განიხილეს ოთხი ძირითადი საკითხი: ციფრული ტექნოლოგიების პოტენციალის გამოყენება სოფლის მეურნეობაში, ფერმერების წვდომა ამ ტექნოლოგიებზე, ინფორმაციების უსაფრთხოება და ინფორმაციის სუვერენიტეტი და სტრუქტურული ცვლილებები სოფლის მეურნეობის ციფრული ტრანსფორმაციის პირობებში პოლიტიკური მხარდაჭერის მნიშვნელობა.

მინისტრიალის დასასრულს, ფორუმის მონაწილეებმა შეიმუშავეს კომუნიკე, რომელმაც განსაზღვრა და დაანსა ძირითადი მიმართულებები პარტნიორი ქვეყნების მიერ 2019 წელს სოფლის მეურნეობის გაციფრულების საკითხებზე.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრ ლევან დავითაშვილთან ერთად, ბერლინში გამართულ მინისტრიალს საქართველოს პრემიერ-მინისტრის მრჩეველი სოფლის მეურნეობის საკითხებში დავით კირვალიძე და გერმანიაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩი ელგუჯა ხოკრიშვილი ესწრებოდნენ.

ხელმოწერა FAO-სთან თანამშრომლობის განახლებულ გეგმაზე

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი, ბერლინში ოფიციალური ვიზიტის ფარგლებში, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) ევროპისა და ცენტრალური აზიის რეგიონული წარმომადგენლის მოადგილეს, რაიმუნდ იელეს შეხვდა. შეხვედრაზე მხარეებმა ხელი მოაწერეს

2017-2020 წლებში საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შესაძლებლობების გაძლიერების განახლებულ დოკუმენტს. აღნიშნული დოკუმენტი მიზნად ისახავს სოფლის მეურნეობის დარგის კონკურენტუნარიანობის ზრდას, სურსათის წარმოების, ხელშეწყობას და თანასწორობის პრინციპის გათვალისწინებით სოფლად სიღარიბის

დაძლევის, ასევე, სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების სტრატეგიების და სამოქმედო გეგმებით გათვალისწინებული აქტივობების მხარდაჭერას. დოკუმენტი მოიცავს საქართველოს ექსტენციის სისტემის განვითარებას, საზოგადოების საჭიროებებზე მორგებული სერვისების ინკლუზიურობის და თანამონაწილეობის უზრუნველყოფას და გარემოსადმი მეგობრულად განწყობილი სოფლის მეურნეობისა და ეკოსისტემების დანერგვას რეგიონებში და, ამ მიზნით, სადემონსტრაციო ნაკვეთების მონყოფას. პროექტის მთავარი პარტნიორები არიან რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო, ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო, ადგილობრივი თვითმმართველობები და პროფესიული განვითარების ცენტრები, ფერმერები და კერძო ბენეფიციარები.

პროექტი 4 წლიანია და აღნიშნული მიმართულებებით ტექნიკურ დახმარებას ითვალისწინებს. როგორც ლევან დავითაშვილმა შეხვედრაზე აღნიშნა, FAO არის სამინისტროს უმნიშვნელოვანესი პარტნიორი, როგორც დარგში მიმდინარე რეფორმების მხარდაჭერის, ისე მთავრობის მიერ შემუშავებული პოლიტიკის პრაქტიკაში დანერგვის კუთხით.

„მისასალმებელია, რომ თბილისში მუშაობს FAO-ს 40-მდე თანამშრომელი ცოდნის გაზიარებისა და ექსპერტული დახმარების მიმართულებით“, - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა. რაიმუნდ იელეს განცხადებით, საქართველო არის რეგიონში მნიშვნელოვანი პარტნიორი ქვეყანა და საქართველოს მთავრობის მიერ დარგში განხორციელებული რეფორმები ხელს უწყობს გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევას.

2019 წლის 1 მარტიდან აიჭიმება ტექნიკური რეგლამენტი „მოხმარებლისათვის სურსათის შესახებ ინფორმაციის მიწოდების - სურსათის ეტიკეტირების წესის შესახებ“

აღნიშნული რეგლამენტის მიზანია მოხმარებლის ინფორმირებულობის გაზრდა და მისი უფლებების დაცვა

ახალი რეგულაციით, იზრდება ეტიკეტზე დასაბუთებული ინფორმაციის ჩამონათვალი.

ბიზნესოპერატორებს ახალი რეგულაციის შესახებ ინფორმაცია სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლებმა გააცნეს.

რეგულაციის ეფექტიანად განხორციელებისთვის მნიშვნელოვანია ბიზნესსექტორთან აქტიური კომუნიკაცია და მათი ინფორმირებულობის გაზრდა. შესაბამისად, სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლები სხვადასხვა პროფილის ბიზნესოპერატორთან შეხვედრებს მთელი ქვეყნის მასშტაბით გამართავენ.

ახალი რეგულაცია მომზადებულია ევროკავშირთან „დრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი საავტრო სივრცის შესახებ“ (DCFTA) შეთანხმების ფარგლებში გათვალისწინებული ვალდებულებით.

ბიზნესსექტორთან შეხვედრები ევროკავშირის ყოვლისმომცველი ინსტიტუციური განვითარების

პროექტის (CIB) მხარდაჭერით და აღნიშნული პროექტის ექსპერტების მონაწილეობით იმართება.

ახალი რეგულაციის მიხედვით:

- გაიზარდა ეტიკეტზე დასაბუთებული ინფორმაციის ჩამონათვალი
- განისაზღვრა ეტიკეტზე განთავსებული ინფორმაციის შრიფტის ზომა და სურსათის შესახებ ინფორმაციის ფორმა (ზუსტი, მკაფიო, მომხმარებლისათვის ადვილად გასაგები) და ადგილი (თვალსაჩინო)
- განისაზღვრა მოთხოვნები სურსათის კვებით და ენერგეტიკულ ღირებულებასთან (საკვები ნივთიერებების, ვიტამინებისა და მინერალების მითითება) დაკავშირებით
- ალერგიის ან მომეტებული მგრძობელობის გამომწვევი ზოგიერთი ნივთიერების ან პროდუქტის გამოყენების შემთხვევაში, განისაზღვრა აღნიშნული ნივთიერებების ეტიკეტზე განთავსების წესი, რომლის მიხედვითაც სხვა ჩამონათვალისგან აღნიშნული ინგრედიენტი გამოყოფილი უნდა იყოს (შრიფტით/ფონით/სტილით/ფერით)

სურსათის შესახებ ინფორმაციაში არ უნდა იყოს არანაირი მინიშნება დაავადების განვითარების ან სურსათის სამკურნალო თვისებების შესახებ (გარდა ბუნებრივ მინერალურ წყლებთან და განსაკუთრებული კვებითი დანიშნულების სურსათთან დაკავშირებული ინფორმაციისა)

• განისაზღვრა სურსათის ნეტოს (სუფთა წონის) ეტიკეტზე მითითების ვალდებულება

• განისაზღვრა მოთხოვნები დაუფასოებელ სურსათის ეტიკეტზე დასაბუთებული ინფორმაციისთან დაკავშირებით

• ეტიკეტზე განთავსებული ინფორმაცია არ უნდა იყოს გადაფარული (წარწერით, გრაფიკული გამოსახულებით ან სხვა მასალით)

• სურსათის შესახებ ინფორმაციის განთავსებაზე პასუხისმგებელია ბიზნესოპერატორი, მათ შორის იმპორტიორი

ნებისმიერ სურსათს, რომელიც განკუთვნილია საბოლოო მომხმარებლისათვის ან საზოგადოებრივი კვების ობიექტისათვის მისაწოდებლად, თან უნდა ახლდეს ინფორმაცია აღნიშნული ტექნიკური რეგლამენტის შესაბამისად.

2019 წლის 13 თებერვლიდან, სამუხის ველზე გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობა აკრძალულია

ჭაიროანის ალდგენის პროექტის განხორციელებას სერიოზულ საფრთხეს უქმნის სამუხის ველზე გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობა

ჩატარებული ყოველთვიური მონიტორინგის შედეგების მიხედვით, ჯაიროანის ალდგენის პროექტის განხორციელებას სერიოზულ საფრთხეს უქმნის სამუხის ველზე გადამფრენ ფრინველებზე

ნადირობა. სროლის ხმა აფრთხობს ქურციკებს, რაც მათი ქცევის შეცვლას იწვევს - გაშლილი ტერიტორიებიდან ინაცვლებს ტყე-ბუჩქნარაინ ადგილებზე თავშესაფრის მოძიების და დამალვის

მიზნით. შესაბამისად, ადვილი მოსაზრებელი ხდება მგლებისთვის.

აღნიშნულის გათვალისწინებით, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, დარგის სპეციალისტებისა და ექსპერტების მოსაზრებებზე დაყრდნობით, მიიღო გადაწყვეტილება სამუხის ველზე გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობის დროებით აკრძალვის შესახებ.

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო მნიშვნელოვან ღონისძიებებს ატარებს გადამფრენი ან გადამფრენის საფრთხის წინაშე მყოფი ცხოველთა სახეობების აღდგენისა და დაცვის მიზნით. ამგვარ სახეობათა შორისაა ჯაიროანიც (ქურციკი), რომლის აღდგენის ღონისძიებები ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიების მიმდებარე სამუხის ველზე ხორციელდება.

2013 წლიდან, ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდის (WWF) კავკასიის წარმომადგენლობის ინიციატივით, გარემოს დაცვისა და

სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს აქტიური ჩართულობით, ასევე, აზერბაიჯანის ეკოლოგიისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან მჭიდრო თანამშრომლობითა და გერმანიის მთავრობის ხელშეწყობით, მიმდინარეობს ქურციკის აღდგენის პროექტი.

დღეისათვის, ჯაიროანის 70-ზე მეტი ინდივიდი შემოყვანილია აზერბაიჯანიდან და გაშვებულია საქართველოში, ამ ცხოველის ისტორიული გავრცელების არეალში, ვაშლოვანის დაცული ტერიტორიების მიმდებარე სამუხის ველზე. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ შემოყვანილმა ჯაიროანებმა საბინადრო გარემოდ სწორედ სამუხის ველი და არა მოსაზღვრე მდებარე ვაშლოვანის დაცული ტერიტორია აირჩიეს, რითაც დასტურდება სამუხის ველის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ამ სახეობის აღდგენისათვის.

2018 წელს, საქართველოში ქურციკების უკვე მესამე თაობა დაიბადა.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს ინსპექტირების ჯგუფებმა, რომლებიც როტაციის პრინციპით, თბილისისა და სამცხე-ჯავახეთის რეგიონული სამსახურების ინსპექტორებისგან არის დაკომპლექტებული, ზამთრის კურორტებზე - დაბა ბაკურიანსა და ბორჯომში საზოგადოებრივი კვების ობიექტები შეამოწმეს.

სურსათის ეროვნული სააგენტო

სახელმწიფო კონტროლი ჩატარდა 57 ობიექტში, აქედან 33 დაჯარიმდა სხვადასხვა დარღვევისათვის (ეტიკეტირება, მიკვლევა-ვადა, ვარგისიანობის ვადა), ხოლო 7 შემთხვევაში გამოვლინდა შეუსაბამობები, რის გამოც ობიექტებს შეუჩერდათ სანარმოო პროცესი, თუმცა, სააგენტოს წარმომადგენლების მიერ გაცემული რეკომენდაციების შესრულებისა და გადამოწმების შემდეგ ბიზნესოპერატორები კვლავ განაგრძობენ საქმიანობას.

საზოგადოებრივი კვების ობიექტის სახელმწიფო კონტროლის დროს მონაწილეობს სამხარეო სასანიტარო-ჰიგიენური მდგომარეობა, სურსათის ვარგისიანობა, მისი შენახვისა და რეალიზაციის პირობები, ვარგისიანობის ვადა, ტემპერატურული რეჟიმი, მიკვლევა-ვადა, ეტიკეტირება და სხვ.

„ტურისტული სეზონის გააქტიურებასთან ერთად, მნიშვნელოვანია მომხმარებლის, ადგილობრივი და ჩამოსული სტუმრების ინტერესების დაცვა პოპულარულ ზამთრის კურორტებზე. ამ მიზნით, უკვე მეორე წელია როტაციის პრინციპით ტარდება შემოწმების პროცესი და მდგომარეობა ყოველწლიურად უმჯობესდება.“

უნდა აღინიშნოს, რომ, კონტროლის პარალელურად, სურსათის ეროვნული სააგენტოს წარმომადგენლები ბიზნესოპერატორებს აძლევენ რეკომენდაციებს, რათა მაქსიმალურად იყოს დაცული ყველა აუცილებელი სტანდარტი, რაც საბოლოოდ მომხმარებლის უვნებელი სურსათით უზრუნველყოფას გულისხმობს, - განაცხადა თბილისის საქალაქო სამსახურის უფროსმა ვასილ ბასილაძემ.

ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობა ზღვრულად დასაშვებ ნორმას არ აჭარბებს

გარემოს ეროვნული სააგენტო

ტყვიით მონამვლის ფაქტებთან დაკავშირებული საზოგადოების გამრდილი ინტერესიდან გამომდინარე გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ 2018 წლის სექტემბრიდან დედაქალაქში გააფართოვა ტყვიის მონიტორინგის არეალი. სინჯების აღება ძირითადად საავტომობილო გზის პირას და საბავშვო ბაღებისა და სკოლის ეზოებში ხორციელდებოდა.

თბილისის სხვადასხვა წერტილებში აღებული 60-ზე მეტი სინჯიდან არცერთში არ დაფიქსირდა ზღვრულ მნიშვნელობაზე გადაჭარბება.

საზგასმით უნდა აღინიშნოს, რომ არაერთგზის გავრცელებული ინფორმაცია იმის შესახებ

თითქმის საქართველოს ან თბილისის ატმოსფერული ჰაერის მთავარი პრობლემა ტყვიით დაბინძურება არ შეესაბამება სიმართლეს. კერძოდ, დედაქალაქის ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის მონიტორინგი ყოველთვის მიმდინარეობდა და ეს მაჩვენებელი სულ მცირე ბოლო ათი წლის მანძილზე არ აჭარბებს ევროპულ ზღვრულ მაჩვენებელს. მეტიც, ჩატარებული კვლევების მიხედვით, რომ ტყვიის კონცენტრაცია ატმოსფერულ ჰაერში ყოველწლიურად კლებულობს და დადგენილ ნორმასთან შედარებით ძალიან მცირეა. ატმოსფერულ ჰაერში ტყვიის შემცველობის მონიტორინგი 2014 წლიდან ბათუმში, ქუთაისსა და რუსთაველში მიმდინარეობს.

ლევან დავითაშვილი იაპონელ მეღვინეებს შეხვდა

მეღვინეობით სახელგანთქმული იაპონური ქალაქის კაცუნუმას და ქალაქ თელავის მეღვინეები შეხვდნენ

შეხვედრაზე, რომელსაც გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი ლევან დავითაშვილი და იაპონელი მეღვინეების დელეგაციის წევრები ესწრებოდნენ.

დელეგაციას იამანამის პრეფექტურაში მდებარე კაცუნუმა ჯობოს მეღვინეობის პრეზიდენტი არუგა იუჯი ხელმძღვანელობდა.

შეხვედრაზე ლევან დავითაშვილმა ვრცლად ისაუბრა მსოფლიო მასშტაბით ქართული ღვინის კულტურის მნიშვნელობის შესახებ და ყურადღება დაურთო მარეგულირებელი სახელმწიფო უწყების ღვინის ეროვნული სააგენტოს საქმიანობაზე გაამახვილა.

„მივსალმებით მჭიდრო კავშირების არსებობას ღვინის წარმოებით სახელგანთქმულ ქალაქებსა და მეღვინეებს შორის. ჩვენი დიდი სურვილია მეღვინეთა საზოგადოებებთან მჭიდრო კომუნიკაცია“ - განაცხადა ლევან დავითაშვილმა.

მინისტრმა დელეგაციის წევრებს გაზიარებულ ქალაქ ტოკიოში დაგეგმილი ქართული ღვინის

კულტურის პრეზენტაციის შესახებ მიანოდა ინფორმაცია და ღონისძიებაზე მიიწვია.

„განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია აღნიშნული ვიზიტი და სტუმრობა ქვეყანაში, საიდანაც ღვინის წარმოება იღებს სათავეს. ჩვენთვის პატივია ღვინის სამშობლოს ტრადიციების უკეთ გაცნობა“ - აღნიშნა არუგა იუჯიმ.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში გამართულ შეხვედრაზე ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე ლევან მეხუბლა, თავმჯდომარის მოადგილე დავით ტყემალაძე და ასოციაციის „ქართული ღვინო“ აღმასრულებელი დირექტორი თინა კვბელი ესწრებოდნენ.

საფერავის პირველი საერთაშორისო კონკურსის დაჯილდოება

საფერავის პირველი საერთაშორისო კონკურსის დაჯილდოების ცერემონია წინანდალში, სასტუმრო „რადისონ ქოლექშენში“ გაიმართა. კონკურსში გამარჯვებულ კომპანიებსა და მცირე მარნებს ოქროს, ვერცხლის და ბრინჯაოს დიპლომები გადაეცა.

ღონისძიების სტუმრებს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა, ლევან დავითაშვილმა მიმართა. მინისტრის განცხადებით, საფერავის საერთაშორისო კონკურსის მიზანი საფერავის, როგორც წამყვანი ქართული ვაზის ჯიშის და მისგან წარმოებული მრავალფეროვანი ღვინოების ცნობადობის ამაღლება მთელ მსოფლიოში.

„ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი ტრადიციის

დასაწყისი. საფერავი განსაკუთრებულად ადვილს იკავებს ქართულ მეღვინეობაში. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ საფერავი გახდება ლიდერი ქართული ღვინის ახალ ბაზრებზე. სწორედ ამ ჯიშის და მისგან დამზადებული ღვინოების პოპულარიზაცია არის ჩვენი მთავარი ამოცანა, რაშიც საფერავის საერთაშორისო კონკურსი დიდ წვლილს შეიტანს“ - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა.

კონკურსის ფარგლებში მინისტრმა დამსახურებული მეღვინეებიც დააჯილდოვა. წელს ეს ნოდება მერაბ მიქაშვიტემ, თეიმურაზ გონჯილაშვილმა, დავით მაისურაძემ, გიორგი დაქიშვილმა და დავით მადრაძემ მიიღეს.

საფრანგეთის რესპუბლიკაში, ქ. ლიონში საქართველო ყვალაზე მასშტაბურ გასტრონომიულ გამოფენაში SIRHA პირველად მონაწილეობს

გამოფენაში საქართველოს ჩართვის თანაორგანიზატორები საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, სსიპ საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრი „საქპატენტი“ და სსიპ ღვინის ეროვნული სააგენტო იყვნენ. გამოფენაში საქართველოს მონაწილეობას ორგანიზება საქართველოს კულინარიის ფედერაციამ და კვების დაწესებულების ბიზნესსააგენტომ „გასტრონავტმა“ გაუწია.

გამოფენა, რომელმაც 6 000-ზე მეტ ვიზიტორს უმასპინძლა, ქალაქ ლიონის მერმა, ჟერარდ კოლომბიმ და გასტრონომიული ჩემპიონატის Bocuse d'Or პრეზიდენტმა, ჟერომე ბოკიუმმა გახსნეს.

საქართველო 11-მა ახალგაზრდა მზარეულმა, შეფმზარეულის ლევან კობიაშვილის ხელმძღვანელობით, წარმოადგინა და გამოფენის სტუმრებს ქართული კერძები და ავთენტური ინგრედიენტები გააცნო.

„ჩვენ გავხდით დიდი კულინარიული ოჯახის სრულფასოვანი წევრი. ქართულ სამზარეულოს

უკვე პროფესიონალები წარადგინენ და მსოფლიოს გააცნობენ იმ მაღალი სტანდარტით, რასაც Syrha და Bocuse d'Or ითვალისწინებს“, - ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილემ, დავით ტყემალაძემ განაცხადა.

გამოფენაზე ქართული კერძები ღია სამზარეულოში მომზადდა და ვიზიტორებს ქართული კერძების, როგორცაა ხინკალი, ხაჭაპური, ჩაქაფული, დამბალხაჭო, ხარჩო, ელარჯი, მომზადების პროცესზე დაკვირვების და დაგემოვნების საშუალება მიეცათ. სპეციალური სივრცე ღვინის დეგუსტაციისთვისაც იყო გამოყოფილი.

ქართული სტენდზე კერძები Bocuse d'Or -ის პრეზიდენტმა, ჟერომე ბოკიუმმა დააგემოვნა. ქართულ სტენდს სტუმრობდა მსოფლიოში ერთ-ერთი საუკეთესო ფრანგი შეფ-მზარეული, ფრანსუა ბაკრიც. იგი ქართველ მზარეულებს შეხვდა და მათ გამოცდილება და შთაბეჭდილებები გაუზიარა.

„Sirha 2019“ ყველაზე მასშტაბური კულინარიული გამოფენაა, რომელიც

საფრანგეთში, ქალაქ ლიონში იმართება და მთელი მსოფლიოდან კვების მრეწველობაში ჩართულ ადამიანებს, მწარმოებლებსა და ორგანიზაციებს აერთიანებს.

გამოფენის პარალელურად, გაიმართა მსოფლიოს ყველაზე დიდი გასტრონომიული ჩემპიონატი „Bocuse d'Or 2019“. გამოფენისა და ჩემპიონატის ორგანიზატორი ერთი გუნდია; მათთან ორწლიანი მოლაპარაკებების შემდეგ, საქართველო გახდა „ბოკუმ დორის“ გასტრონომიული ოჯახის წევრი.

„Sirha 2019“ კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საერთაშორისო პლატფორმაა, სადაც საქართველოს შესაძლებლობა ეძლევა ქართული სამზარეულო, ქართული კულტურის უნიკალურობა და ქვეყნის ტურისტული პოტენციალი, მსოფლიოს მასშტაბით, კიდევ უფრო მეტად ადამიანს გააცნოს.

2018 წელს საქართველოდან აგრო პროდუქტის ექსპორტმა რეკორდულ მაჩვენებელს მიაღწია

წინასწარი მონაცემებით, საქართველოდან ექსპორტირებულია 959.2 მლნ აშშ დოლარის ღირებულების აგროსასურსათო პროდუქცია, რაც 23.2%-ით აღემატება 2017 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს.

საქართველოს უსსხვილესი სავაჭრო პარტნიორი ქვეყანები 2018 წლის ექსპორტის მიხედვით (ცვლილება წინა წელთან შედარებით):

- აზერბაიჯანი - 120%
- ყაზახეთი - 78%
- უკრაინა - 25%
- ევროკავშირის ქვეყნები - 6%

უსსხვილესი სასაქონლო ჯგუფები საქართველოს ექსპორტში (ცვლილება წინა წელთან შედარებით, ღირებულების მიხედვით):

- ქართული ღვინო - 15%
- ცხვრის ან თხის ხორცი - 53%
- უალკოჰოლო გაზიანი სასმელები - 54%
- მინერალური და მტკნარი წყლები - 15%
- სპირტიანი სასმელები - 2%

2019 წლის იანვრის თვეში საქართველოდან მსოფლიოს 24 ქვეყანაში 6,25 მლნ ბოთლი (0,75 ლ) ღვინოა ექსპორტირებული

შარბანდელი ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით ფიქსირდება 22%-იანი ზრდა. ექსპორტირებული ღვინის ღირებულება 15,2 მლნ აშშ დოლარს აღწევს, რაც 2018 წლის ანალოგიურ მონაცემებზე 33%-ით მეტია.

ექსპორტი გაზრდილია ქართული ღვინის სტრატეგიულ ბაზრებზე:

- პოლონეთი - 52% (268724)
- ჩინეთი - 12% (281229)
- აშშ - 1639% (62609)
- დიდი ბრიტანეთი - 110% (7800)

ევროპის მიმართულებით:

- გერმანია - 235% (63210)
- შვედეთი - 100% (9000)
- ბულგარეთი - 6% (4500)

ექსპორტიორი ქვეყნების ხუთეულია:

- რუსეთი (4602218),
- უკრაინა (553164),
- ჩინეთი (281229)
- პოლონეთი (268724)
- ყაზახეთი (156120)

მსოფლიოს 9 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 2,2 მლნ ბოთლი (0,5 ლ) ბრენდი, რაც 109%-ით აღემატება 2018 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. მსოფლიოს 5 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 4,4 ათასი ბოთლი (0,5 ლ) ჭაჭა, ექსპორტის ზრდამ 2% შეადგინა.

2018 წელს საქართველოდან მსოფლიოს 53 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 86,2 მლნ ბოთლი (0,75 ლ) ღვინო, რაც ბოლო 30 წლის რეკორდული მაჩვენებელია და 13%-ით აღემატება 2017 წლის ამავე პერიოდის მონაცემებს.

ექსპორტი გაზრდილია ქართული ღვინის სტრატეგიულ ბაზრებზე:

იაპონია - 37% (211 883)
კოლონია - 31% (3 508 122)
დიდი ბრიტანეთი - 33% (105 608)
აშშ - 2% (466 056)

ევროპის მიმართულებით:

შვეიცარია - 378% (25 350)
დანია - 111% (17 834)
რუმინეთი - 100% (99 774)
ჩეხეთი - 81% (61 908)
იტალია 69% (17 244)
ბულგარეთი - 60% (26 790)

ტრადიციულ ბაზრებსა და ახლის მიმართულებით:

სამხრეთ კორეა - 275% (68 124)
თურქეთი - 196% (197 694)
ყირგიზეთი - 63% (218 550)
აზერბაიჯანი - 40% (197 724)
მონღოლეთი - 27% (214 398)
უკრაინა - 26% (10 687 835)
რუსეთი - 12% (53 682 627)
ყაზახეთი - 8% (3 599 143)

ექსპორტიორი ქვეყნების პირველი ხუთეულია:

რუსეთი (53 682 627)
უკრაინა (10 687 835)
ჩინეთი (6 951 019)
ყაზახეთი (3 599 143)
კოლონია (3 508 122)

მსოფლიოს 26 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 20 მლნ ბოთლი (0.5 ლ) ბრენდი (ზრდა +9%), ბრენდის ექსპორტით მიღებული შემოსავლებმა 40.7 მლნ აშშ დოლარს მიაღწია (ზრდა +3%).

მსოფლიოს 26 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 422 ათასი ბოთლი (0.5 ლ) (ზრდა +47%) ჭაჭის ექსპორტით მიღებული შემოსავლები 1.2 მლნ აშშ დოლარს შეადგინეს (ზრდა +44%).

ქართული ღვინის წარმატებული 2018 წელი და მიმდინარე წლის მოლოდინები

2018 წელი განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი შეიძლება ითქვას, რომ გარდამტეხი იყო საქართველოს მეღვინეობა-მევენახეობის დარგისთვის. საქართველოს დამოუკიდებლობიდან დღემდე, ექსპორტზე ღვინის რეკორდული რაოდენობა გავიდა, 2008 წლის შემდეგ პირველად ჩატარდა არასუსტიდირებული რთველი, გაიზარდა ქართული ღვინის ცნობადობა, გაიხსნა ახალი ღვინის სანარმოები და მარნები, ყოველწლიურად ვითარდება ღვინის ტურიზმი.

ღვინის ეროვნული სააგენტოს თავმჯდომარე ლევან მეხუტლა 2018 წლის შედეგებსა და 2019 წლის გეგმებზე საუბრობს:

- გასულმა წელმა კარგად დაგვანახა, რომ მეღვინეობა-მევენახეობის დარგში ბოლო წლებში გატარებული რეფორმა და სახელმწიფო პოლიტიკა სწორი მიმართულებით მიდიოდა. ბოლოს წლების მზარდი ექსპორტი გასულ წელს რეკორდული მაჩვენებლებით გამყარდა. საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის შემდეგ, ყველაზე დიდი რაოდენობით ღვინო 2018 წელს გავიდა - საქართველოდან მსოფლიოს 53 ქვეყანაში ექსპორტირებულია 86,2 მლნ ბოთლი ღვინო. ექსპორტზე გატანილია 203 მლნ აშშ დოლარის ღირებულები ღვინო, რაც 2017 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით 20%-ითაა გაზრდილი. ექსპორტი გაზრდილია ევროპის, აშშ-ს, აღმოსავლეთ აზიისა და ტრადიციული ბაზრების მიმართულებით. იზრდება მოთხოვნა და მიწოდება ცდილობს აპყვეს ამ მოთხოვნას. მეღვინეობის დარგმა მიაღწია ისეთ მასშტაბებს, რომ ექსპორტირებული ღვინის სპონტანურ ზრდას აღარ ველოთ. ჩვენი პროგნოზით, წელს ექსპორტის ზრდის ტემპები 5-10%-ის ფარგლებში შენარჩუნდება. აღნიშნული პროცენტული მაჩვენებლების ფარგლებში სტაბილური ზრდა მისაღებია. თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ღვინის ინდუსტრია გადავიდა განვითარების ახალ საფეხურზე, როდესაც ექსპორტის რაოდენობრივ ზრდაზე მეტად მნიშვნელოვანია ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების ხარისხობრივი მაჩვენებლები. ჩვენ უკვე ვართ იმ ეტაპზე, როდესაც გაასამაგებელი ყურადღება უნდა მიექცეთ ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების ხარისხს. ეს არის მუდმივი პროცესი. ჩვენი მიზანია, რომ ქართული ღვინო ახალ ბაზრებზე მოხვდეს პრემიუმ და უფრო მაღალფასიან სეგმენტში.

მეღვინეობის დარგში ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მოვლენაა რთველი. რამდენად ორგანიზებული იყო ეს პროცესი გასულ წელს?

- გასულ წელს ძალიან სახარბიელო კლიმატური პირობები იყო და რთველიც რეკორდული მაჩვენებლებით დასრულდა. ქვეყნის მასშტაბით,

292 კომპანიის მიერ 245 ათასი ტონა ყურძენი გადამუშავდა, რაც დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში რეკორდული მაჩვენებელია. მევენახეების შემოსავლებმა 312 მლნ ლარზე მეტს მიაღწია. რთველის პროცესში ჩართული ვერძო კომპანიების გაზრდილი რაოდენობა განაპირობებდა ყურძნის ჩაბარების შეუფერხებელ პროცესს. ყურძენი ღვინის სანარმოებს 22 ათასმა მევენახემ ჩააბარა, რაც ასევე რეკორდული მაჩვენებელია და ნიშნავს, რომ საქართველოში შენდება ახალი ვენახები, გაჩნდნენ ახალი მევენახეები. ეს იყო სრულ საბაზრო-ეკონომიკის საფუძვლებზე დამყარებული წარმატებული რთველი.

მსოფლიოს ღვინის ბაზარზე საკმაოდ დიდია კონკურენცია. რა იგეგმება იმისთვის, რომ საერთაშორისო ბაზრებზე ქართულმა ღვინომ უფრო მყარად და სტაბილურად დაიმკვიდროს ადგილი?

- 2018 წელს, ქართული ღვინო წარმოდგენილი იყო მსოფლიოს ყველა მნიშვნელოვან ღვინის გამოფენასა და ფორუმზე. ღვინის ეროვნული სააგენტოს კონტრაქტორები ქართული ღვინის სტრატეგიულ ბაზრებზე მთელი წლის განმავლობაში სხვადასხვა მარკეტინგულ აქტივობას ახორციელებდნენ. სააგენტოს მხარდაჭერით, ქართული ღვინის კომპანიები საქართველოსა და მსოფლიოს 13 ქვეყანაში, ღვინისა და ალკოჰოლური სასმელების 26 გამოფენაში მონაწილეობდნენ, მთელ ქართული ღვინის 160-მდე დეგუსტაციის-პრეზენტაციას, გაიმართა პროფესიონალთა ჯგუფების 15 ტური, რომლის შემადგენლობაში შედიოდნენ ღვინის მაგისტრები, სომელიეები, ღვინის იმპორტიორები, ბლოგერები და ჟურნალისტები.

ქართული ღვინის პოპულარიზაციის პროგრამა 2013 წლიდან მოქმედებს. ჩვენ დავსხვდით ვერძო სექტორთან ერთად და შევარჩიეთ სტრატეგიული ბაზრები. ვინაიდან რესურსები შეზღუდულია, ამ პროგრამას მსოფლიო მასშტაბით ყველა ქვეყანაში ვერ განვახორციელებდით. ამიტომ ბაზრის კვლევისა და ანალიზის საფუძველზე შევარჩიეთ 5 ქვეყანა - პოლონეთი, ჩინეთი, აშშ, დიდი ბრიტანეთი და ბოლო 2 წელია მათ ჩამონათვალს დავამატა უკვე იაპონია. აქედან, მაგალითად ინგლისის ბაზარს მეღვინეობის სამყაროში ექსპორტი ერთგვარ „ბარომეტრს“. ამერიკის შეერთებული შტატები შეირჩა იმ ნიშნით, რომ ის არის ყველაზე მსხვილი ღვინის იმპორტიორი ქვეყანა. ჩინეთი ძალიან მზარდი ბაზარია, სადაც ღვინის მოხმარების კულტურა ამ ეტაპზე ვითარდება. სხვა ღვინოებთან ერთად, ჩინელებს მოსწონს ქართული ღვინოც. პოლონეთმა ქართული ღვინის მსხვილი ექსპორტიორი ქვეყნების ხუთეულში უკვე წლებია მყარად დაიმკვიდრა ადგილი. იაპონია რამდენიმე წლის წინ გამოიკვთა როგორც ქართული ღვინის

ექსპორტისთვის ერთ-ერთი პოტენციურად მზარდი ბაზარი. იაპონელი მომხმარებელი და ღვინის პროფესიონალები ბოლო რამდენიმე წელია დიდ ყურადღებას იჩენენ ქართული ღვინის მიმართ, რაც აისახა კიდევ გაყიდვების ზრდაში.

რა ძირითადი მიმართულებები გამოიკვეთა ქართული ღვინის მარკეტინგულ სტრატეგიაში?

- 2019 წელს ღვინის ეროვნული სააგენტო ვერძო სექტორთან თანამშრომლობით აგრძელებს აქტივობების განხორციელებას სტრატეგიულ ბაზრებზე. ხუთივე სტრატეგიულ ბაზარზე გაიზარდა მარკეტინგული აქტივობების ბიუჯეტი და ამასთან მათი ინტენსიობაც. ღვინის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერით, ქართული ღვინის კომპანიები მონაწილეობას მიიღებენ მნიშვნელოვან საერთაშორისო გამოფენებში (<http://georgianwine.gov.ge/Ge/Events>). აქედან ახალი გამოფენებია სამხრეთ კორეის დედაქალაქ სეულსა და შვედეთის დედაქალაქ სტოკჰოლმში, სადაც ქართული ღვინო მასშტაბურად იქნება წარმოდგენილი.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მხარდაჭერით, ღვინის ეროვნული სააგენტოსა და ასოციაცია „ქართული ღვინო“-ს ორგანიზებით, 2019 წლის გაზაფხულზე იაპონიაში, ქალაქ ტოკიოში პროექტის „საქართველო - ღვინის სამშობლო“ რიგით მეორე გამოფენა იგეგმება, რაც კიდევ უფრო ხელს შეუწყობს ქართული ღვინისა და საქართველოს, როგორც ღვინის უძველესი ცივილიზაციის მქონე ქვეყნის ცნობადობის ზრდას. გაგრძელდება მცირე საოჯახო მარნების მხარდაჭერა. ქვეყრის ღვინის მწარმოებელი კომპანიები მონაწილეობას მიიღებენ ბუნებრივი ღვინოების საერთაშორისო გამოფენებში ბერლინში, ლონდონში, ნიუ-იორკსა და ლოს-ანჯელესში. სააგენტოს მხარდაჭერით გაგრძელდება ღვინის პროფესიონალების ტურები, შიდა ბაზარზე ღვინის მოხმარების კულტურის ამაღლებისა და ტურისტებში ქართული ღვინის პოპულარიზაციის მიზნით, გაგრძელდება მარკეტინგული აქტივობების მხარდაჭერა საქართველოში. მათგან აღსანიშნავია ახალი ღვინის ფესტივალი, WinExpo Georgia, ღვინობისთვე-2019, საფერავის საერთაშორისო კონკურსი და ქვეყრის ღვინის საერთაშორისო სიმპოზიუმი.

2019 წელს ასევე გაგრძელდება ვენახების კადასტრის პროგრამა, ქართული ვაზის კულტურის სამეცნიერო კვლევა, რა თქმა უნდა, ხარისხის კონტროლი, და ეს ყველაფერი ერთობლიობაში, იმედი გვაქვს, რომ ახალ მიღწევებსა და შედეგებთან მიგვიყვანს.

სსიპ ეროვნული საშენი მუშაობა

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სსიპ „ეროვნული საშენი მუშაობის“ საქმიანობის სფეროა იშვიათი სახეობის ფაუნისა და ფლორის გამრავლება, მათი ბუნებაში აღდგენის მიზნით.

სანერგე მეურნეობა გასული საუკუნის 50-იანი წლებიდან არსებობს. მეურნეობა წელიწადში 4 მლნ ზერგს აწარმოებდა. 90-იან წლებში მეურნეობა თითქმის განადგურდა. აქტიური მუშაობა კი, 2014 წლიდან განახლდა.

ფოტო მეურნეობის არქივიდან

2014 წლიდან დღემდე მნიშვნელოვანი მოვლენები:

- 2014 წელი - სსიპ საბაზისო სანერგე მეურნეობა
- 2015 წელი - ეროვნული სატყეო მეურნეობა
- 2016 წელი - ეროვნული საშენი მეურნეობა - ორნიტოფერმა საშენი მეურნეობაში
- 2017 წელი - მდინარის კალმახის საშენი მეურნეობის ორგანიზება
- 2018 წელი - ახალი პროექტები - კრწანისის ტყე-პარკის აღდგენა და ფარავანი-საღამოს ტბის უნიკალური იხტიოფაუნის აღდგენის დაგეგმვა
- 2019 წელი - საშენი მეურნეობის ბაზაზე სსიპ „ველური ბუნების სააგენტოს ჩამოყალიბება

ხუთწლიანი გამოწვევა 2014 წელი- 2019 წელი

2014 წლიდან მეურნეობა წელიწადში 105 სახეობის 1 000 000-მდე ზერგს აწარმოებს:

საქართველოს წითელი ნუსხის 20-მდე სახეობას, ისეთი როგორცაა ძელქვა, საკმლის ხე, კოლხური ბზა, უთხოვარი, წაბლი, ბალამწარა, უხრაფი, თელა, ლაფანი, კაკალი, ყამბრო, თურანულა, პონტოსა და კოლხური მუხები და ა.შ

ასევე იწარმოება ტყის შემქმნელი 5-მდე სახეობა: კავკასიური სოჭი, კავკასიური ფიჭვი, ელდარის ფიჭვი, აღმოსავლური ნაძვი, კოლხური, იმერული, აღმოსავლური და ჭალის მუხები, მინდვრისა და მაღალმთის ნეკერჩხლები, თრიმლი, იფანი, ფშატი და ა.შ დეკორატიულ 70-მდე სახეობას.

მეურნეობაში ფუნქციონირებს სათბური და მოწყობილია სპეციალური საკონტეინერო ბაქანი ზერგების გამოყვანისა და შემდგომი ზრდისთვის.

ბაქანზე სამრეწველო კონსტრუქციის, ნიადაგის საფარისა და სარწყავი სისტემის მეშვეობით იქმნება მიკროკლიმატი, რომელიც ხელს უწყობს იშვიათი სახეობის მცენარეების ზრდასა და განვითარებას.

საშენი მეურნეობაში ხე-მცენარეთა გამოსაყვანი თესლი მსოფლიოში მონიხვე დარგობრივი კომპანიის, BCC-ის ტექნოლოგიით მუშავდება.

სახეობათა აღწარმოება ეროვნულ საშენში

2016 წლის იანვრიდან, მეურნეობის ფუნქციებს დამატა ველური ფაუნის, ადგილობრივ სახეობათა, როგორცაა კოლხური ხოხობი, კაკაბი, ხონტქრის ქათამი, გნოლი, სადედე ეგზემპლარებისა და სხვა მოსაშენებელი მასალის მოპოვება, შექმნა და მოშენება, როგორც ბუნებრივ გარემოში გამეფების, ასევე რეალიზაციის მიზნით

2017 წელს აშენდა გარეულ ფრინველთა ორნიტოფერმა. ასევე, მოეწყო ბუნებასთან ინტეგრირებული ვოლიერები და საინკუბატო საწინილე ნაგებობები. ამ დროისთვის მეურნეობაში სპეციალურ ვოლიერებში ბინადრობს 700 ფრთა კაკაბი, 100 ფრთა კოლხური ხოხობი და 20 ე.წ. ლურჯი ფრინველი ანუ ხონტქრის ქათამი.

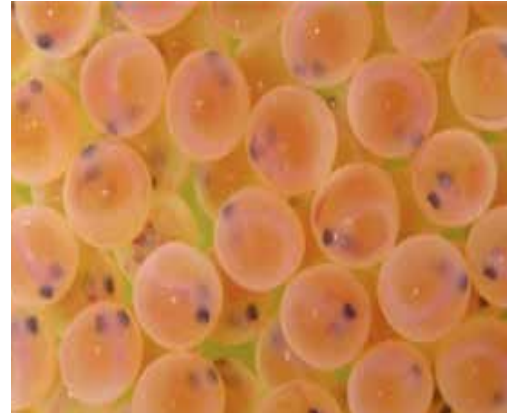

სახეობათა აღწარმოება ეროვნულ საშენში

2016 წლის სექტემბრიდან, მეურნეობამ დაიწყო ახალ პროექტზე, საქართველოს „წითელი ნუსხის“ სახეობის, ნაკადულის კალმახის გამრავლებაზე მუშაობა.

საჩხერის რაიონის დაბა კვერეთში მოეწყო ნაკადულის კალმახის საშენი. ტერიტორიაზე განხორციელდა ინფრასტრუქტურული სამუ-

შაობები, აშენდა ორი ტბორი და 8 რკინა-ბეტონის სპეციალური აუზი. ამ დროისთვის, ხელოვნურად გამოჩვეულია 8000 ცალი ნაკადულის კალმახის ლიფსიტა. მეურნეობის გეგმა წელიწადში ნახევარი მილიონი ლიფსიტის წარმოება და მდინარეების გათევზიანებაა.

სამომავლო გეგმები:

ეროვნული საშენი მეურნეობა 2019 წელს გეგმავს, რომ მის ბაზაზე შეიქმნას სსიპ „ველური ბუნების მართვის სააგენტო“.

სააგენტოს მიზნები და ამოცანები იქნება:

- სახეობათა აღრიცხვა-მონიტორინგი
- სახეობათა ამოღების მართვა
- სახეობათა აღწარმოების ორგანიზება
- სახეობათა და ჰაბიტატების კვლევები
- ჰაბიტატების აღდგენის დაგეგმვა
- სავარგულების იდენტიფიცირება
- ალიცენზით პირობების დადგენა
- სალიცენზო მეურნეობების ხელშეწყობა
- გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლება.

ინტერვიუ ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროსის მოადგილესთან, ნათია იორდანიშვილთან

როგორ გავხდეთ მძიმე

მომავალი წლის 1 ივნისს 15 წელი გახდება, რაც მაშინდელ სატყეო მუხრანის დეპარტამენტში გასაუბრებლად მისული სტუდენტი სტაჟორად ამიყვანეს. 21 წლის ვიყავი და აგრარულ უნივერსიტეტში მაგისტრატურის კურსს ვასრულებდი. დეპარტამენტში მისვლიდან 6 თვის შემდეგ, კადრებისა და საქმისწარმოების სამსახურის სპეციალისტის თანამდებობაზე დავინიშნე. ეს იყო ჩემი პირველი ოფიციალური სამსახური. ძირითადად, დეპარტამენტში შემოსული კორესპონდენტის დახარისხება და დამუშავება მევალებოდა; მოგვიანებით თავმჯდომარის თანაშემწის ფუნქციებიც შევითავსე. წელიწადნახევრის შემდეგ, შესაბამისი კონკურსის გავიარე და ტყისსარგებლობის დეპარტამენტში გადავიდი.

მეტყველება ნამდვილად არ ყოფილა ჩემი ოცნება და არც გაცნობიერებული არჩევანი. იმის გათვალისწინებით, რომ გეოლოგების, გეოფიზიკოსების ოჯახში გავიზარდე და მთელი ბავშვობა ექსპედიციებსა და ველზე მაქვს გატარებული, ერთადერთი, რაც ზუსტად ვიცოდი იყო ის, რომ იმ პროფესიის წარმომადგენელი ვერ ვიქნებოდი, ვინც მხოლოდ ოფისში მუშაობს. ძალიან მინდოდა არქეოლოგი ვყოფილიყავი; თუმცა, იმ პერიოდში, 90-იანების ბოლოს, როდესაც სკოლას ვამთავრებდი, აბსოლუტურად მივიწყებული იყო ეს დარგი, განვითარების

პერსპექტივაც არ ჩანდა.. მასხოვს, მამამ მითხრა, რომ ასეთი არჩევანის შემთხვევაში, ძალიან გამიჭირდებოდა, რადგან ვერ მოვახერხებდი თვითრეალიზაციას და მასავით მომიწევდა სპეციალისტის იძულებით შეცვლა. ამავდროულად, მაინც არსებობდა ერთგვარი „კლიშე“, „სტერეოტიპი“, რომ თუ ბავშვი კარგი აკადემიური მოსწრებით გამოირჩეოდა, და ასეთი მეც ვიყავი, აუცილებლად იმ დროისთვის პრესტიჟულ ფაკულტეტებზე უნდა ჩაებარებინა, მაგალითად, საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობებზე ან ბიზნესის მართვაზე. ჩემს მშობლებსაც ასეთი ფაკულტეტები უნდოდათ ჩემთვის, თუმცა, აქ ჩემი „კახური სიჯიუტე“ გამოვავლინე და როდესაც გავცანი სპეციალობების ჩამონათვალს, რასაც ქვეყნის უმაღლესი სასწავლებლები გვთავაზობდნენ, არჩევანი მწვანე მშენებლობის არქიტექტურის სპეციალობაზე შევაჩერე. იმდენად მომეწონა სპეციალობის დასახელება და შინაარსი, არც დავკვირვებებოდა, რომ ეს სპეციალობა მაშინდელ სახელმწიფო აგრარულ უნივერსიტეტში, სატყეო სამეურნეო ფაკულტეტზე ისწავლებოდა. გადამწყვეტილი მქონდა, პირველი კურსის დასურვისთანავე, ტექნიკური უნივერსიტეტის არქიტექტურის ფაკულტეტზე გადავსულიყავი, მაგრამ ყველაფერი სხვაგვარად მოხდა. აგრარულ უნივერსიტეტში დამხვდნენ ისეთი პროფესორ-მასწავლებლები, დამხვდა ისეთი გარემო, რომ ჯერ გადასვლა გადავიფიქრე და

შემდეგ ნელ-ნელა აღმოვაჩინე, რომ სწორედ ეს არის საჩემო პროფესია.

უკვე შემდეგ, როცა მუშაობა დავიწყე კიდევ უფრო კარგად გავაცნობიერე, რომ არჩევანი ნამდვილად სწორი იყო და რომ ძალიან მნიშვნელოვანი და საინტერესო საქმის სპეციალისტი გავხდი.

ქალი მძიმე

მიმაჩნია, რომ ყველა პროფესია საკუთარი პიროვნული მახასიათებლებისა და ინტერესების მიხედვით უნდა აირჩიოს; პროფესიაში თავი კომფორტულად უნდა იგრძნოს და სქესს მნიშვნელობა არ აქვს. თუმცა, ვერ გავიწყვიტე, რომ არსებობს პროფესიები, რომლებიც ქალბატონებისთვის ოდნავ რთულია და „შეუფერებელი“. მიუხედავად იმისა, რომ უნივერსიტეტიდან დანაშაულები, სადაც 36 ბიჭი ერთი გოგო ვიყავი და დღესაც უმცირესობაში ვარ, არასდროს მიგრძვინია დისკრიმინაცია სქესის გამო. რა თქმა უნდა, ყოფილა შინაგანი უხერხულობები, მაგრამ, თუ შენი პროფესია შენს ხასიათთან ახლოსაა, ეს ყველაფერი მეორეხარისხოვანი ხდება. ამიტომ, მხოლოდ და მხოლოდ მივესალმები თუ უფრო მეტი ქალი დაინტერესდება ამ პროფესიით. სხვათა შორის, ქალების სიმცირე სატყეო სექტორში არა მხოლოდ საქართველოსთვისაა დამახასიათებელი. ზოგადად, ცოტაა ქალი მეტყვევ. არ ვიცი რა არის ამისი ძირითადი მიზეზი, ვიმედოვნებ, რომ არა ზოგადი წარმოდგენა და ის სტერეოტიპი, რომ ამ პროფესიის ქალები მხოლოდ და მხოლოდ რეზინის ჩექმით დადიან და მათთვის უცხოა სხვა „ქალური“ მისწრაფებები და საქმე.

პროფესია და სინანული

გულწრფელი რომ ვიყო, პროფესიის არჩევანის გამო მინანია, თუმცა ეს მოკლევადიანი დემოტივაციის პერიოდებია და, ვფიქრობ, ყველა პროფესიის ადამიანისთვის დამახასიათებელი; როდესაც ეჯახები სირთულეებს, რაღაც ისეთ გარემოებას, რაც ხელს გიშლის იყო უფრო რეალიზებული სპეციალისტი, ფიქრობ იმაზე, რომ, შესაძლოა, უკეთესი ყოფილიყო უფრო მშვიდი, რუტინული სპეციალობა აგერჩია, რომ, თუნდაც, მეტი დრო გქონოდა საკუთარი თავისთვის, მეგობრებისთვის, ოჯახისთვის და ასე შემდეგ. თუმცა, მე იმ ბედნიერ ადამიანთა ჩამონათვალში შევდივარ, ვისაც საკუთარი პროფესია უყვარს.

პირადი ცხოვრება

მხოლოდ სადამოს სახლში გვიან მისვლას არა, იმ ფაქტსაც, რომ შესაძლოა სახლში საერთოდ არ მივიდე და უცებ რომელიმე რეგიონში ან, სულაც ქვეყნის გარეთ აღმოვჩნდე, ოჯახის წევრები და მეგობრები უკვე მიჩვეულები არიან. ხშირად ის უფრო უკვირთ, უქმეებზე სახლში რომ მხედავენ. რა თქმა უნდა, ეს ყველაფერი დადებითად პირად ცხოვრებაზე არ აისახება. ამბობენ, რომ შეუძლებელი არაფერია. თავისუფლად შეიძლება, ქალმა კარიერა და პირადი ცხოვრება სრულყოფილად წარმართოს. ალბათ, ბევრს ეს კარგად გამოსდის. მე, სამწუხაროდ, ამ ეტაპზე ამ ჩამონათვალში ვერ შევდივარ მაგრამ, იმედი მაქვს, ამასაც მოვახერხებ.

შიში, რომელიც პასუხისმგებლობას ახლავს

შიში, რომელიც პასუხისმგებლობის გრძნობას ახლავს თან, ყოველთვის თან მდევს. სხვანაირად უბრალოდ შეუძლებელია. სიფრთხილე, პასუხისმგებლობა და შედეგებზე ორიენტირება ყველა პროფესიისთვის აუცილებელია. ბევრჯერ მითქვამს, რომ ჩვენ, მეტყვევებს შევლომები არ გვეპატიება, რადგან გამოსწორებას შეიძლება ათეულობით წელი დასჭირდეს. ჩვენი შრომის შედეგების შეფასებას

ერთი თაობა არ ჰყოფნის. რთულად დასანახ, მაგრამ სამყაროსთვის მნიშვნელოვან საქმეს ვაკეთებთ და თუ ამ საქმეს მუდმივად თან არ სდევს სიფრთხილე, ვერც საქმეს გააკეთებ სწორად და ვერც როგორც სპეციალისტი ვერ განვითარდები.

ეს საქმე ჩემია

პროფესია არავითარ შემთხვევაში არ შევიცვლიდი. ის, რომ ეს საქმე „ჩემია“, წლების განმავლობაში არაერთხელ მივხვდი; ჩემი თავი სხვა პროფესიაში, უბრალოდ, ვერც წარმომიდგენია.

მიუხედავად იმისა, რომ განათლება სხვა მიმართულებებითაც მივიღე და მაგისტრის დიპლომს სხვა სფეროშიც ვფლობ, ამის მიზანაც სწორედ ის, იყო რომ მიღებული ცოდნა ჩემი ძირითადი პროფესიისთვის დამეკავშირებინა, შემეცხო და გამეძლიერებინა ჩემი თავი როგორც მეტყვევ სპეციალისტი.

რას ვაპირებ დღეს

2017 წლიდან ვიკავებ სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს უფროსის მოადგილის პოზიციას. როდესაც ვსაუბრობთ სექტორის გამოწვევებსა და პრობლემებზე, სწორედ ეს სამუშაო გამოცდილება და წლები მაძლევს უფლებას გავაკეთო შედარებები და თამამად ვთქვა, რომ გვაქვს უამრავი წინადადებული ნაბიჯი. დღეისათვის უკვე არსებობს გრძელვადიანი ხედა, როგორი უნდა იყოს ეროვნული სატყეო სააგენტო თუ თავად სექტორი, იმისათვის რომ უზრუნველყოფილი იყოს ტყის მდგრადი მართვა ქვეყანაში, თუმცა, რჩება უამრავი გამოწვევა და პირველ რიგში გამოვყოფდი საზოგადოების ცნობიერებასა და მიდგომებს, სატყეო სექტორში ყველა პრობლემა უკავშირდება მომხმარებელურ მიდგომასა და ტყის მნიშვნელობის არასრულყოფილ გააზრებას. საზოგადოებამ ტყისადმი დამოკიდებულება უნდა შეცვალოს. ახალი მიდგომებით ჩვენ აუცილებლად შევძლებთ პრობლემების დაძლევას.

საოკუპაციო ზოლთან გაშენებული ვაშლის ბაღი

ამირან ხოდელი წარმოშობით სოფელ ბერშუეთიდან გახლავთ, სადაც ბებიასთან იზრდებოდა. მამა პროფესიით აგრონომი იყო, დედა მეანგინეკოლოგი. ბავშვობიდან აქტიურად იყო ჩართული მეურნეობაში, რადგან მის ზაზახს ფერმა ჰქონდა და ისინი ასწავლიდნენ საქონლის მოვლას. მშობლებმა ამირანს ბავშვობიდან ჩაუნერგეს იმ მხარის სიყვარული, სადაც იზრდებოდა და შემდგომ, მთელი ცხოვრების მანძილზე ფიქრობდა, რომ მისი ფესვები სწორედ სოფელ ბერშუეთში იყო.

წარმოებაზე გადავიდეს. ამჟამად, ვაშლის ბაღი 12 ჰა-ზე აქვს გაშენებული, რომელიც 300 მეტრით არის დაშორებული საოკუპაციო ხაზიდან. ბევრი ადამიანი ცდილობდა მის გადარწმუნებას ადგილმდებარეობის გამო, თუმცა ბატონი ამირანისთვის 300 მეტრი მოტივატორი უფრო იყო, ვიდრე ხელისშემშლელი ფაქტორი. როგორც თავად ამბობს, უნდა რომ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მცხოვრები ადამიანები ხედავდნენ ამ ბაღს და იცოდნენ, რომ ერთად დგომით კიდევ უფრო მეტი წარმატების მიღწევა შესაძლებელია.

მოგვიანებით, რამდენიმე წელი თბილისში გაატარა, სადაც სამშენებლო ბიზნესში ჩაერთო. ამ პერიოდში ბერშუეთი უკვე საოკუპაციო ზოლთან მდებარე სოფელი გახდა, რაც მოტივაციას აძლევდა, როგორც კი ხელსაყრელი მომენტი ექნებოდა, ისევე სოფელში დაბრუნებულიყო.

ამირან ხოდელის სოფლის მეურნეობაში მიღწეული წარმატების ისტორია სწორედ იმ დროიდან იწყება, როცა 2015 წელს მეგობრისგან პროექტ „დანერგე მომავალი“-ს შესახებ გაიგო და გადაწყვიტა პროგრამაში ჩართულიყო. 67 წლის ასაკში მყარი გადაწყვეტილება მიიღო, ვაშლის ბაღი გაეშენებინა და 2016 წელს აქტიურად ჩაერთო პროექტში. აღებული დაფინანსებით, იტალიიდან 12,000 ცალი ნერგი ჩამოიტანა, ხოლო ადგილობრივ ბაზარზე 8000 ცალი ნერგი შეიძინა.

ამირანის განცხადებით, სწავლას დღემდე არ წყვეტს, საფუძვლიანად ეცნობა ლიტერატურას, რომელიც დაეხმარება საქმის უკეთ წარმართვაში. მისი სურვილია, მთლიანად ბიო

ამირან ხოდელი თვლის, რომ მისი წარმატება სამაგალითო იქნება ადგილობრივებისთვის. იგი მუდმივად ცდილობს თანასოფლელების დახმარებას, რის გამოც შექმნა კოოპერატივი და სრულიად უსასყიდლოდ დაეხმარა ადგილობრივებს მიწის მოხვნაში.

ამირანმა პირველი მოსავალი 2018 წელს მიიღო, რაც დაახლოებით 6 ტონას შეადგენდა, თუმცა, იმედოვნებს, რომ სრული მოსავალი 200 ტონას მიაღწევს. ამჟამად, სეზონურად 10 ადამიანი ჰყავს დასაქმებული. როგორც თავად განაცხადა, ბიზნესის გაფართოებას გეგმავს, რაც ადგილობრივი დასაქმებულების რიცხვს გაზრდის. ამჯერად სურვილი აქვს, „შეღავათიანი აგროკრედიტით“ ისარგებლოს, რათა სამაცივრე მეურნეობა მოაწყოს. გარდა ამისა, ჩირისა და ნატურალური წვენი წარმოების დაწყებასაც გეგმავს.

67 წლის მეწარმე კვირაში რამდენჯერმე ჩამოდის შვილიშვილების სანახავად და მოხარულია, რომ მათ ნატურალური პროდუქციით ამარაგებს.

მარტივად, სოფელ ნაჯახოში თანამედროვე სტანდარტებით აღჭურვილი მესაქონლეობის ფერმა ამოქმედდა.

შპს „საოჯახო ფერმა 2016“-მა, რომელიც მარტივად მუნიციპალიტეტის სოფელ ნაჯახოში მდებარეობს, „შეღავათიანი აგროკრედიტით“ ისარგებლა და ევროპიდან მაღალპროდუქტიულობით გამოჩენილი „პოლშტეინის“ ჯიშის 100 სული საქონელი ჩამოიყვანა. პროექტის ფარგლებში ხუთ მილიონამდე ინვესტიცია განხორციელდა და თანამედროვე სტანდარტებით არჭურვილი მესაქონლეობის ფერმა აშენდა.

უმნიშვნელოვანესია საბოლოო პროდუქტის - რძის მაღალხარისხიანობისთვის. შპს „საოჯახო ფერმა 2016“-ს საკუთარი სახნავ-სათესი ფართობები აქვს, სადაც კომბინირებული საკვებისთვის საჭირო ნედლეული მოჰყავთ და დანაკლისის შემთხვევაში ნედლეულს ადგილობრივი ფერმერებისგან იზარებენ.

დღეს, ფერმაში სტაბილურად 20 ადგილობრივი მაცხოვრებელია დასაქმებული. რძეს ყოველდღიურად ერთ-ერთ მსხვილ კომპანიას აბარებენ. სამომავლოდ თავად აპირებენ გაფართოვებას და რძის გადამამუშავებელი მცირე საწარმოს შექმნას, რომელიც ყველს და სხვადასხვა სახის რძის პროდუქტებს გამოუშვებს. როგორც გიორგი ვეფხვაძემ განაცხადა, „ერთიანმა აგროპროექტმა“ მას და მის პარტნიორებს საშუალება მისცა, აეწყოთ მომგებიანი ბიზნესი, რომელიც ხარისხიანი რძით ამარაგებს ქართულ ბაზარს.

როგორც ფერმის ფინანსური დირექტორი გიორგი ვეფხვაძე აცხადებს, მისთვის და მისი პარტნიორებისთვის მნიშვნელოვანი იყო, რომ მესაქონლეობის სფეროში დღეს არსებული ყველა ინოვაცია საკუთარ ფერმაში დაენერგათ. თანამედროვე ლაბორატორია, სპეციალურად გადამამდებელი მუშა პერსონალი და ჯიშთა სელექციის სპეციალისტი, რძის მიღებისა და დამუშავების უკონტაქტო მეთოდი, რომელიც ფაქტორივად გამოირიცხავს ადამიანის რძესთან შეხებას - ამ და კიდევ სხვა პირობების გათვალისწინებით, „საოჯახო ფერმა 2016“ სრულად აკმაყოფილებს თანამედროვე სტანდარტებს.

გიორგი ვეფხვაძის განცხადებით, ფერმაში დიდ ყურადღებას აქცევენ საქონლის კვებას, რაც

რეაბილიტირებული ჩაის პლანტაციის ხონის რაიონში

პროფესიით ეკონომისტი ირაკლი ცერცვაძე, მეგობრებთან ერთად დიდი ხანი ფიქრობდა აგრო ბიზნესში ეცადა ბედი. ფიქრის შედეგად, არჩევანი ტრადიციულ და სტრატეგიულ დარგზე - მჭაიეობაზე შეაჩერეს.

მათ გადაწყვიტეს 2017 წელს, პარტნიორებთან ერთად, დაეარსებინათ შპს „ოქროს ფოთოლი“, რომელიც იმერეთში, კერძოდ, ხონის მუნიციპალიტეტში, სახელმწიფოსგან იჯარით აღებულ 24 ჰა გაველურებული ჩაის პლანტაციის რეაბილიტაციას მოახდენდა.

მათივე თქმით, მიზნის განხორციელება „ერთიანი აგროპროექტი“-ს ჩაის რეაბილიტაციის სახელმწიფო პროგრამის გარეშე წარმოუდგენელი იქნებოდა. პროგრამის ფარგლებში შპს „ოქროს ფოთოლი“ გრანტის სახით 42,595 ათასი ლარი მიიღო, რამაც პროექტის ჯამური ღირებულების 70% შეადგინა.

ორწლიანმა თავგაუგობმა შრომამ შედეგი გამოიღო და რეაბილიტირებულ პლანტაციაში 30

წლის შემდეგ, წელს პირველი ჩაის ფოთოლი დაიკრიფება. ამასთანავე, ირაკლის მეგობრები ფიქრობენ, რომ 2-3 წელიწადში მზა ჩაის პროდუქტი 30 ტონამდე მიაღწევს.

ირაკლი ცერცვაძის განცხადებით, მიღებული დაფინანსებით, 2019 წლის ბოლომდე ჩაის პირველადი გადამამუშავებელი საწარმოს მშენებლობა დასრულდება, რაც ფერმერებს საშუალებას მისცემს რეაბილიტირებული პლანტაციით მიღებული ნედლეული საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად გადამამუშავონ.

პლანტაციის მოვლა-განვითარებისთვის, შპს „ოქროს ფოთოლი“ მჭიდროდ თანამშრომლობს ერთ-ერთ მსხვილ აგრო საკონსულტაციო კომპანიასთან, რომლის დახმარებითაც იმედოვნებენ, რომ პლანტაციაში მოკრეფილი ჩაის ფოთოლი მაღალი ხარისხის იქნება.

სამომავლოდ, ფერმერი პარტნიორებთან ერთად დამატებით კიდევ 40 ჰექტარამდე გაველურებული ჩაის პლანტაციის იჯარით აღებას გეგმავს და მის სრულ რეაბილიტაციას. ირაკლი ცერცვაძე იმედოვნებს, რომ ახალ წამოწყებაში „ერთიანი აგროპროექტი“ კვლავ მხარში დაუდგება, რისი საშუალებითაც დარგი, რომელიც გასულ საუკუნეში ქვეყნისთვის საამაყო იყო, კვლავ დაიბრუნებს ძველ დიდებას და ქართული ჩაი კვლავ მოხვდება საერთაშორისო ბაზრებზე.

მცხეთა-მთიანეთში ახალი სასათბურე მეურნეობა ამოქმედდა

მცხეთა-მთიანეთში, მცხეთის მუნიციპალიტეტის, სოფელ არაშენდაში ფერმერმა გიორგი სინაძემ „ერთიანი აგროპროექტის“ ფარგლებში თანამედროვე სტანდარტებით აღჭურვილი სასათბურე მეურნეობა ააშენა, სადაც ღია გრუნტზე სხვადასხვა ჯიშის ყვავილები მოჰყავს. პროექტის ჯამურმა ღირებულებამ 23,831 ლარი შეადგინა, აქედან 9,532 ლარი გრანტია, ხოლო ბენეფიციარის თანამონაწილეობამ 14,298 ლარია.

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს საგრანტო მენეჯერმა, თორნიკე კაპანაძემ, მცხეთა მთიანეთის რეგიონის სახელმწიფო რწმუნებულის პირველ მოადგილესთან, ირაკლი ცეციტიშვილთან ერთად, სასათბურე მეურნეობა მოინახულა და სამუშაო პროცესს გააცნო.

420 კვ.მ განთავსებულ სათბურეში ნოემბრის თვიდან მაისამდე, ფერმერს წელიწადში დაახლოებით 60,000 ყვავილი მოჰყავს, რომლის რეალიზაციასაც ადგილობრივ ბაზარზე ახდენს. სასათბურე მეურნეობაში დასაქმებულია 5 ადამიანი.

პროექტი განხორციელდა „აგროწარმოების ხელშეწყობის პროგრამის“ სოფლის მეურნე-

ობის პროექტების მართვის სააგენტო „სოფლის მეურნეობის მოდერნიზაციის, ბაზარზე წვდომის და მოქნილობის პროექტის“ (AM-MAR) მხარდაჭერით. პროგრამას სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდი (IFAD) და გლობალური გარემოს დაცვის ფონდი (GEF) აფინანსებს. პროგრამით გათვალისწინებული სააგენტოს თანადაფინანსება შეადგენს წარმოდგენილი პროექტის ჯამური ღირებულების 40%-ს, ხოლო ბენეფიციარის თანამონაწილეობა 60% -ია. პროექტის დაწყებიდან დღემდე დაფინანსება 418 ბენეფიციარმა მიიღო, ხოლო სახელმწიფოს მხრიდან თანადაფინანსების ოდენობამ 8,461,806 ლარი შეადგინა.

აღსანიშნავია, რომ 2013 წლიდან დღემდე, სახელმწიფოს ფინანსურმა მხარდაჭერამ მწარმეებს დამატებითი ბიძგი მისცა, წარმოების განვითარება-გაფართოებისთვის.

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტო ახორციელებს „ერთიანი აგროპროექტს“, რომელიც გათვლილია გრძელვადიან განვითარებაზე და მისი მიზანია ისეთი გარემოს შექმნა, რომელიც ხელს შეუწყობს სოფლის მეურნეობაში კონკურენტუნარიანობის ამაღლებას, მაღალხარისხიანი პროდუქციის წარმოების სტაბილურ ზრდას, სურსათის უვნებლობის საერთაშორისო სტანდარტების დანერგვას.

2018 წელს, კახეთის რეგიონში, სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის 9 სარეაბილიტაციო პროექტი დასრულდა

შპს „საქართველოს მელიორაცია“ ქვეყნის მასშტაბით სამელიორაციო სისტემების აღდგენა-რეაბილიტაციას აქტიურად ახორციელებს. კახეთის რეგიონში, რეაბილიტაცია/ექსპლუატაციის ფარგლებში, გაინჰინდა და მოწესრიგდა 175 კმ საირიგაციო არხი.

შეკეთდა 525 სხვადასხვატიპის ჰიდროტექნიკური ნაგებობა. შედეგად, დამატებით 1655 ჰექტარი სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობი გახდა წყალუზრუნველყოფილი, სარწყავი წყლის მიწოდება 6525 ჰექტარზე გაუმჯობესდა.

დღეის მდგომარეობით, სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის 6 სარეაბილიტაციო პროექტი მიმდინარეობს. სამუშაოების დასრულების შემდეგ, წყალუზრუნველყოფილ მიწის ფართობს 633 ჰექტარი, ხოლო დრენირებულ მიწის ფართობს 3000 ჰექტარი დაემატება.

1

2

3

4

5

- 1 მემო ალაზნის მაგისტრალური არხი
- 2 სამთაწყარო-ფიროსმანის სარწყავი სისტემა
- 3 ქვემო ალაზნის სარწყავი სისტემა
- 4 ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის მარჯვენა მაგისტრალური არხი
- 5 ქვემო სამგორის სარწყავი სისტემის მარცხენა მაგისტრალური არხი

ალმაშენებლის სარწყავი სისტემის რეაბილიტაცია მიმდინარეობს

სამელიორაციო ინფრასტრუქტურული პროექტები ინტენსიურად მიმდინარეობს.

მარნეულის მუნიციპალიტეტში, რეაბილიტაცია უტარდება ალმაშენებლის სარწყავ სისტემას. პროექტის ფარგლებში, სოფელ საიმერლოში, არსებული გრუნტის არხი, ჯამში 630 მეტრიანი მონაკვეთი რკინაბეტონით მოპირკეთდება.

დაგეგმილია წყალგამშვები ფარებისა და გადასასვლელი ხიდების მოწყობა, გარემონტდება ჰიდროტექნიკური ნაგებობა. დღეის

მდგომარეობით სამუშაოების დაახლოებით 70% უკვე შესრულებულია.

ალმაშენებლის სარწყავი სისტემის სრულად რეაბილიტაციის შედეგად, მუნიციპალიტეტში 1,886 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობზე გაუმჯობესდება სარწყავი წყლის მიწოდება.

რეაბილიტირებული სამელიორაციო სისტემით 8 სოფლის - (თამარისი, ბაილარი, საიმერლო, ბადარი, ფუტლიარი, მუდანლო, ლეუბადინი და ხუტორლეუბადინი) მოსახლეობა ისარგებლებს.

სიონის წყალსაცავზე გარე განათების სამუშაოები დასრულდა

შპს „საქართველოს მელიორაციამ“ მცხეთა-მთიანეთში, თიანეთის მუნიციპალიტეტში, სიონის წყალსაცავზე და მიმდებარე ტერიტორიაზე გარე განათების სარეაბილიტაციო სამუშაოები დაასრულა.

მოეწყო ვაშლის, წყალმიმღები კოშკურისა და მისასვლელი ხიდის განათება.

სამუშაოების ფარგლებში დამონტაჟდა: 117 ერთეული ლედ განათება; მოეწყო 1040 მეტრი სიგრძის ახალი ელ. გადაცემის სადენი; შეიღება და მოწესრიგდა საყრდენი ლითონის ბოძები.

აღმოსავლეთ საქართველოში გავრცელებული საჩივრად მცენარეები

სარეველები ველურად მოზარდი მცენარეებია, ისინი მთელ მსოფლიოში გავრცელებული, მათი რამდენიმე ათასი სახეობა არსებობს, საქართველოშიც მრავალი სარეველა მცენარე გვხვდება.

სარეველები თრგუნავენ კულტურულ მცენარეებს, ნიადაგიდან დიდი რაოდენობით იღებენ ტენს, საკვებ ნივთიერებებს, ივითარებენ დიდ ვეგეტატიურ მასას და კულტურულ მცენარეებს ჩრდილავენ, მათ ჩანოლას ინვევენ, ხელს უწყობენ მავნებლებისა და დაავადებების გავრცელებას, რაც განაპირობებს მოსავლის შემცირებას. გარდა უარყოფითი თვისებებისა, სარეველა მცენარეებს აქვთ დადებითი თვისებებიც: მათ იყენებენ სამკურნალოდ,

საკვებად, ქსოვილების შესაღებად, ვეტერინარიასა და მცენარეთა დაცვაში სხვადასხვა მავნე ორგანიზმების წინააღმდეგ.

სარეველა მცენარეები კარგად ეგუებიან ადგილობრივ პირობებს, ნიადაგსა და კლიმატს.

აღმოსავლეთ საქართველოსთვის დამახასიათებელია ზომიერი კლიმატი, კონტინენტური მშრალი ჰავა, ყველაზე ნალექიანი პერიოდი გაზაფხული და შემოდგომა, სწორედ ეს განაპირობებს ამ რეგიონისთვის დამახასიათებელი სარეველა მცენარეების გავრცელებას.

ქვემოთ მოცემულია აღმოსავლეთ საქართველოში გავრცელებული ზოგიერთი სარეველა მცენარის მოკლე დახასიათება.

ყაყაო - *Papaver hybridum L.*

ერთწლიანი, ბალახოვანი, სარეველა მცენარეა ყაყაოსებრთა ოჯახიდან; ღერო - სწორი, დატოტვილი, სუსტი, ჯაგრისებურად შებუსული; ღეროსეული ფოთლები ვიწრო ხაზურად არის დანაკვეთილი; ყვავილი - ვარდისფერი ან წითელი, ყუნი და კოკრები ჯაგრებითაა დაფარული, გვირგვინის ძირი მცირე შავი ლაქით არის წარმოდგენილი, ყვავილობს აპრილი-ივნისში; ნაყოფი - კოლოფი ოვალური, 4-8 ღარიანი, შებუსული, ჩალისფერ-ნაცრისფერი, სიგრძე 20-30 მმ, დიამეტრი 15-20 მმ; თესლი - თირკმლისებური, ჩაღრმავებული, მბზინავი, მოყვითალო-ყავისფერი, მუქი ყავისფერი, მოშავო, სიგრძე 0.5-0.75 მმ, სიგანე 0.5 მმ; ასარეველიანებს მარცვლოვნებს.

ყაყაურა - *Glaucium corniculatum (L.) J. Rudolph.*

ერთწლიანი, ბალახოვანი, შხამიანი მცენარეა ყაყაოსებრთა ოჯახიდან; ღერო - წახნაგისა, ღარებიანი, 10-40 სმ სიმაღლის, გაფარჩხულ-დატოტვილი, ჯაგრებით დაფარული; ფოთლები - ღრმად ფრთისებრ განკვეთილი არათანაბარ ხერხებილა სეგმენტებად, ფესვთანური ფოთლები ყუნიანია, ღეროსეული - მჯდომარე; ყვავილი - წითელი, ძირში მოშავო-ისფერი ლაქით; ნაყოფი - კოლოფი, მოგრძო, ოდნავ მოღუნული, ორბუდიანი; თესლი - ოვალური, ოდნავ შეჭყლეტილი, ზურგიდან ამობურცული, ქვედა მხრიდან - შეწული, თესლის ნაკერი (ნაწიბური) - მოგრძო ხაზოვანი, ზედაპირი მსხვილი ბადისებური, სუსტად მბზინავი, მუქი ყავისფერი, შავი, სიგრძე 1-1.5 მმ, სიგანე 0.75-1 მმ. ასარეველიანებს მარცვლოვან და სათონს კულტურებს.

მახოხელი - *Cephalaria syriaca (L.) Schard.*

ერთწლიანი, ბალახოვანი სარეველა მცენარეა გოჭოსებრთა ოჯახიდან; ღერო - სწორი, დატოტვილი, სიმაღლე 70-100 სმ; ფოთოლი - მოგრძო ლანცეტისებრი, მთლიანი, მოპირდაპირედ განლაგებული, ზედა ფოთლები ხაზურაა და კიდემთლიანი; ყვავილები - ცისფერი, თავაკებად შეკრებილი, ყვავილობს შუა ზაფხულში; თესლურა უკუკვერცხისებრი, ოთხწახნაგისა, ყავისფერი, იშვიათად მოშავო, სიგრძე 7-10 მმ, სიგანე 2.5-3.5 მმ; ერთ მცენარეზე ვითარდება 200-300 თესლი, რომლებიც დიდხანს ინარჩუნებენ აღმოცენების უნარს; ასარეველიანებს მარცვლოვნებს. მახობელის თესლის მინარევი ხორბლის თესლს აძლევს ლურჯ ფერსა და მწარე გემოს, თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ ხორბლის ფეჭილში მისი 1-2%-ის შერევა პურს სურნელოვანს და რბილს ხდის.

პატარძალა - *Anchusa italica Retz.*

ორ ან მრავალწლიანი ბალახოვანი მცენარეა ლაშქარასებრთა ოჯახიდან; მთელი მცენარე უხეში ჯაგრითა შებუსული; ღერო დატოტვილი, 20-100 სმ სიმაღლის; ფოთლები ოვალური ან მოგრძო-ლანცეტა, ქვედა ფოთლები ყუნიანი, ზედა - მჯდომარე; ყვავილი მენამული-მოლურჯო ფერისაა, შეკრული მტევან ყვავილედად, ყვავილობს მაის-აგვისტოში; კაკლუჭა - მოღუნული კვერცხისებური, ნაოჭიანი ზედაპირით, მწიფდება ივნისიდან.

სელიჭა - *Linaria Mill.*

მრავალწლიანი, ბალახოვანი, შხამიანი მცენარეა მრავალძარღვასებრთა ოჯახიდან; ფესურა - წვრილი, გრძელი; ღერო - სწორმდგომი, მარტივი ან დატოტვილი, შეფოთილი, 30-90 სმ სიმაღლის; ფოთლები - ლანცეტისებური ან ხაზურა - ლანცეტისებური, ბოლოწახნავეტებული, შეუბუსავი, მჯდომარე; ყვავილები - შეკრული მტევნად, ყვითელი, 5-15 სმ სიგრძის, ყვავილობს ზაფხულის განმავლობაში; ნაყოფი - მოგრძო ელიფსური კოლოფი, სიგრძე 9-11 მმ, სიგანე

6-7 მმ, მწიფდება შემოდგომაზე; თესლები მომრგვალო, შუაში ბრტყელი, ამობურცული, წვრილი, მუქი ყავისფერი - მოშავო, დიამეტრი 1.75-2.25 მმ, ერთ მცენარეზე ვითარდება 8000-30000 თესლი, რომელიც ქართ ადვილად ვრცელდება.

დევისპირა - *Antirrhinum majus L.*

მრავალწლიანი, ბალახოვანი მცენარეა მრავალძარღვასებრთა ოჯახიდან; ღერო - სწორი, დატოტვილი, 15-100 სმ სიმაღლის; ფოთლები: ქვედა - მოპირდაპირედ განლაგებული, ზედა - მორიგებით განლაგებული, ლანცეტისებურ-ოვალური; ყვავილი - არასწორი ფორმის, ორტუჩა, თითქოს გაღებულ დევის პირს მოგვაგონებს, ყვითელი, თეთრი, ვარდისფერი, სტაფილოსფერი და სხვ., ყვავილობს ივნისიდან ცივების დაწყებამდე; ნაყოფი - ორბუდიანი, მრავალთესლიანი კოლოფი, 1 გრ-ში 5000-8000 თესლია.

ბაყაყრა - *Silybum marianum L.*

ორწლიანი, ეკლიანი, ბალახოვანი სარეველაა რთულყვავილოვანთა ოჯახიდან; ღერო-მარტივი ან დატოტვილი, შეუბუსავი, 1-1.5 მ სიმაღლის; ფოთლები - მორიგებით განლაგებული, ელიფსური, ფრთისებრდანაკვეთილი, ეკლიანი, ფირფიტა მწვანე ფერის თეთრი ლაქებით, მბზინავი; ყვავილი - იასამნისფერი, ვარდისფერი ან თეთრი, შეკრებილი კალათა ყვავილედად, ყვავილობს ივლის-აგვისტოში; თესლურა უკუკვერცხისებრი, ოდნავ შეჭყლეტილი, თეთრიდან ყავისფრამდე შეფერვის, თეთრ ან ღია ყვითელ თესლებს აქვთ ყავისფერი ზოლები, სიგრძე 5-7 მმ, სიგანე 3.25 მმ.

გულსოსანა - *Verbascum blattaria L.*

ორწლიანი, ბალახოვანი მცენარეა შხამალასებრთა ოჯახიდან; ფესვი - მთავარღერძა; ღერო - სწორმდგომი, მარტივი, სუსტად დატოტვილი, ქვემოთ შეფოთილი, 30-120 სმ სიმაღლის; ფოთლები - მჯდომარე ან მოკლე ყუნიით, მოგრძო ლანცეტისებური; ყვავილედი - მარტივი, გრძელი მტევანი, ყვავილი - ყვითელი, შუაში იასამნისფერი, ყვავილობს ივლის-აგვისტოში; ნაყოფი - ორბუდიანი, სფეროსებური კოლოფი, თესლი - პირამიდისებური, ზიგზაგისებურ-ტალღოვანი ზედაპირით, მუქი ყავისფერი, სიგრძე 0.75-1 მმ, სიგანე 0.5 მმ, ერთ მცენარეზე ვითარდება 20000-40000 თესლი; ასარეველიანებს მარცვლოვნებს.

ღებურა მინდვის - *Consolida regalis S. F. Gray*

ერთწლიანი, ბალახოვანი, შხამიანი სარეველა მცენარეა ბაიასებრთა ოჯახიდან, ღეროს სიმაღლე 30-60 სმ-მდე; ფოთლები მორიგებით განლაგებული; ყვავილი - ლურჯი ან იასამნისფერი, ზოგჯერ ვარდისფერი ან თეთრი, ყვავილობს ივლისიდან აგვისტომდე; თესლი სამწახნაგოვანი, კვერცხისებური, ოდნავ მოღუნული, სიგრძე - 2.5 მმ, სიგანე - 1.5-2 მმ, თესლს ივითარებს ივლისიდან ოქტომბრამდე; ასარეველიანებს ხორბალს.

ყვითელი ტუხტი - *Althaea rugosa Alef.*

მრავალწლიანი მცენარეა 50-200 სმ-მდე ბალახსებრთა ოჯახიდან; ღერო - სწორი, ცილიდრული, შებუსული; ფოთლები 5-7 ფრთისებრდანაკვეთილი, ყუნიანი, მორიგებით განლაგებული; ყვავილები ყვითელი, ყვავილობს ივნისიდან სექტემბრის ბოლომდე; თესლი თირკმლისებური, მონაცრისფრო-ყავისფერი, გლუვი, სიგრძე 2.5-2.75 მმ, სიგანე 2 მმ, თესლმსხმოიარობა ივლისიდან, ერთ მცენარეზე ვითარდება 400-1000 თესლი.

კიტრანა - *Ecballium elaterium (L.) A. Rich.*

მრავალწლიანი, შხამიანი მცენარეა გოგრისებრთა ოჯახიდან; ფესვი - მთავარღერძა, სქელი, სუსტად დატოტვილი, მოთეთრო, ხორციანი; ღერო - მოხავი, უღვაშების გარეშე, 50-150 სმ სიგრძის; ფოთოლი - მორიგებით განლაგებული, გულისებურ-კვერცხისებრი, დაკბილული, გრძელყუნიანი; ყვავილი - ღია ყვითელი, ყვავილობს ივლის-სექტემბერში; ნაყოფი - მონაცრისფრო-მწვანე ან მწვანე, წვნიანი, მოგრძო ან მოგრძო-კვერცხისებური, სიგრძე 4-6 სმ, სიგანე 1.5-2.5 სმ, ზედაპირი დაფარულია ეკლებით; თესლი - მუქი ყავისფერი, მოგრძო, პატარა, გლუვი, სიგრძე 4 მმ, მწიფდება აგვისტო-სექტემბერში.

ქვაპურა - *Bupleurum rotundifolium L.*

ერთწლიანი ბალახოვანი, შხამიანი სარეველა მცენარეა ქოლგოსანთა ოჯახიდან, იზრდება ერთეული ან მრავალი; ღერო - ზედა ნაწილში დატოტვილი, სიმაღლით 70 სმ-მდე; ფოთლები - წვრილი, ლანცეტა, ყუნიწმავივრად ქვედა ძირშევიწროვებული, ზედა - მჯდომარე ფოთლები; ყვავილედი - ქოლგა, მრავალრიცხოვანი, წვრილი,

ბზის ალურა (CYDALIMA PERSPECTALIS WALKER. 1859) საქართველოში.

რამდენიმე რკალისებრად მოღუნული სხივებით, ყვავილი ყვითელი, დიდი არათანაბარი ზომის მწვანე საბურველის ფოთოლაკები, ჯამის კბილები შეუმჩნეველია; ნაყოფი შედგება ორი წაგრძელებული ან კვერცხისებრი, ოდნავ შეჭყლეთილი 2-3 მმ სიგრძის თესურასგან, რომლებიც მომწიფებისას ერთმანეთს სცილდებიან.

ასარევიანებს თავთავიან კულტურებს, საშემოდგომო ხორბლის ნათესებს; მცენარის მიწისზედა ორგანოები შეიცავს ალკალოიდებს, საპონინებს, კუმარინს, მთრთრიმლაკ ნივთიერებებს, ფლავონოიდებს, გამოიყენება სამკურნალოდ.

ქოთანა - Silene L.

მრავალწლიანი, ბალახოვანი მცენარეა მიხაკისებრთა ოჯახიდან; ფესვი - მთავარდერძა, ძლიერი, დატოტვილი; ღერო - სწორი, შეუბუსავი, 40-100 სმ სიმაღლის; ფოთლები - ლანცეტისებური ან კვერცხისებურ-ლანცეტისებური; ყვავილი - თეთრი, ყვავილობს ივნის-სექტემბერში; ნაყოფი - სფერული კოლოფი, თესლი - მომწიფებელი მონითალო-ყავისფერი, მომწიფებელი - მუქი ნაცრისფერიდან შავამდე, ბორცვიანი ზედაპირით, ბორცვები რიგებად ჩალაგებული, ოვალურ-თირკმლისებური, სიგრძე 1-1.8 მმ, სიგანე 1-1.3 მმ, მწიფდება ივნისიდან.

ხოვრა - Galium tricorne With.

ერთწლიანი, ბალახოვანი, მხოხავი სარეველა მცენარეა ენდროსებრთა ოჯახიდან, სიგრძით 10-60 სმ; ღერო - მარტივი, მხოხავი, ოთხხაზოვანი; ფოთლები - საბურველ-ლანცეტისებური, რგოლებად შეკრებილი; ყვავილი - მოთეთრო, ყვავილობს აპრილიდან აგვისტომდე; ნაყოფი - კაკლუჭა, მრგვალი, ყავისფერი, ბორცვიანი, დიამეტრით 2-3.5 მმ, თესლი მრგვალი, კაკლუჭისმავარი; ასარევიანებს მარცვლოვან და სათონს კულტურებს.

ქვათესლა - Lithospermum arvense L.

მრავალწლიანი, ბალახოვანი მცენარეა ლამქარასებრთა ოჯახიდან. ფესვი - ძლიერი, სქელი, მუქი წითელი; ღერო - სწორმდგომი, სქელი, დატოტვილი, სიმაღლით 50-80 სმ; ფოთლები - ლანცეტისებური, მორიგეობით განლაგებული, ზემოთ - მუქი მწვანე, ქვემოთ - უფრო ღია ფერის; ყვავილი - პატარა, მოყვითალო-თეთრი, ყვავილობს ივნის-ივლისში; ნაყოფი - კაკლუჭა, კვერცხისებური, სამწახნაგოვანი, მბზინავი, მონაცრისფრო, ბორცვიანი ზედაპირით, სიგრძე 2-3.5 მმ, სიგანე 1.75-2.25 მმ.

კოლხური ბზის ინვაზიური მავნებელი ბზის ალურა - Cydalima perspectalis საქართველოში პირველად 2014 წელს დაფიქსირდა (სსიპ დასული ტერიტორიების სააგენტო, კინტრიძის ეროვნულ პარკში), 2015 წელს კი ეს მავნებელი გავრცელდა სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტერიტორიებზე.

ბზის ალურას სამშობლოა ჩინეთი, ინდოეთი და იაპონია. იქიდან გამომდინარე, რომ მაგალითად ჩინეთში მალაღგანვითარებულია დეკორატიული მცენარეებით საერთაშორისო ვაჭრობა, მცენარეები ვარაუდობენ, რომ სწორედ ასეთი გზით მოახერხა მავნებელმა მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებში მოხვედრა, კერძოდ: 2007 წელს დაფიქსირდა გერმანიაში, შემდგომ გავრცელდა ცენტრალური ევროპის ქვეყნებში. 2008 წელს ბზის ალურა აღმოჩნდა დასავლეთ ევროპის ქვეყნებში.

ცნობილია, რომ 2012 წელს, სოჩაში (რუსეთი) დაგეგმილი ზამთრის ოლიმპიური თამაშებისთვის, გამწვანების მიზნით, იტალიიდან შეძენილ დეკორატიულ მცენარეებს შორის იყო ასევე ბზის ნერგებიც, რომელთაც ვექტორის როლი ითამაშეს და მცენარეებთან ერთად მოხდა მავნებლის ინვაზიაც. მომდევნო წლების განმავლობაში კი ბზის ალურამ შეძლო წელნულა გავრცელება შავი ზღვის სანაპიროზე, კერძოდ: აფხაზეთში, სამეგრელოში, გურიასა და აჭარაში.

სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ ტერიტორიებზე ბზის ალურას დაფიქსირებისთანავე, სააგენტოს მიერ, 2015 წელს უცხოელ ექსპერტებთან ერთად განხორციელდა ბზის კორომების ფიტოსანიტარული შესწავლა საქართველოს ყველა რეგიონში, სადაც ვხვდებით კოლხური ბზის ბუნებრივი წარმოშობის კორომებს. განხორციელებული კვლევის, ექსპერტების მიერ შემოთავაზებული რეკომენდაციებისა და რეგიონებიდან წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე, სააგენტოს მიერ შემუშავდა 2016 წლის სამოქმედო გეგმა, რომლის შედეგადაც 2016 წელს Bacillus thuringiensis-ის ბაზაზე (ლეპიდინი) დამზადებული ბიოლოგიური პრეპარატით სამჯერ იქნა შეწამული ბზის კორომები საქართველოს სამ რეგიონში, კერძოდ გურიაში, იმერეთსა და სამეგრელო-ზემო სვანეთში (400 ჰა ფართობი). აღსანიშნავია ის ფაქტიც, რომ წამლობის პარალელურად, სააგენტოს სპეციალისტების მიერ ხდებოდა

კოლხური ბზის კორომების სანიტარული მდგომარეობის ცვლილების შეფასება და ასევე ბზის ალურას ახალ ფართობებზე გავრცელების დაფიქსირებაც.

2017 წელს ბზის ალურა გავრცელდა ახალ ფართობზე, სხვა რეგიონში, კერძოდ: რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის რეგიონში (150 ჰა), შესაბამისად სააგენტომ წამლობა განაგრძო საქართველოს ოთხ რეგიონში, 550 ჰა ფართობზე. ბზის ალურას გავრცელებამ ახალ ფართობებზე მასიური ხასიათი მიიღო და 2018 წელს რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის რეგიონში შესაბამისი ფართობი გაიზარდა 100 ჰა-ით, შესაბამისად რეგიონში წამლობა დაიგეგმა 250 ჰა ფართობზე. აღსანიშნავია, რომ ამის პარალელურად გურიის რეგიონში არსებული ბზით დაფარული ფართობი აღარ შედიოდა სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებული ტერიტორიების შემადგენლობაში, შესაბამისად სააგენტოს მიერ წამლობა გაგრძელდა საქართველოს სამ რეგიონში, კერძოდ: იმერეთში (63 ჰა), სამეგრელო-ზემო სვანეთსა (237 ჰა) და რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის რეგიონებში (250 ჰა), სულ 550 ჰა ფართობზე.

აღსანიშნავია, რომ დღემდე არ არსებობს სრულყოფილი მონაცემები ბზის ალურაზე, მის ბიოლოგიასა და სხვა მახასიათებლებზე. იქიდან გამომდინარე, რომ მან შეძლო, დროის მოკლე მონაკვეთში, ძალიან დიდ ტერიტორიებზე სხვადასხვა მეთოდებით გავრცელება, მიენიჭა „მოგზაურის“ სტატუსი. ამჟამად მცენარეების მიერ დადგენილია, რომ ბზის ალურას ევროპულ ქვეყნებში ახასიათებს 2-3 გენერაცია (თაობა) წლის მანძილზე, თუმცა იქ, სადაც მაღალი ტემპერატურა უფრო ხანგრძლივადაა წლის მანძილზე, შესაძლოა 5 თაობის მოცემაც მოახერხოს. ცივი ზამთრის შემდეგ მავნებელი აქტიურდება 15C0 ტემპერატურაზე, კვერცხებიდან გამოიკვასა და ზრდასრულობის (სქესმწიფობა) ასაკამდე მიღწევას დაახლოებით 40 დღე სჭირდება. განვითარების პროცესები მიმდინარეობს მანამ, სანამ მინიმუმ 15C0 ტემპერატურაა. მოზამთრე ფორმა 2-3 ხნოვანების მატლი, რომელიც შემოდგომაზე ორ-სამ ფოთოლს შორის ქმნის აბლაბუდის კაფსულას, უმეტესად ბზის ტოტის წვერზე და მასში იზამთრებს.

ბზის ალურა იკვებება მხოლოდ ბზის გვარში (Buxus) გაერთიანებული მცენარეებით. თუმცა დადგენილია, რომ დროებით შესაძლოა იგი სახლდებოდეს ქვეტყის სხვა

წარმომადგენლებზეც, კერძოდ: თავისარა (Ruscus), ბადგი-ჭყორი (Ilex), ჭანჭყატი (Euonymus) და სხვა.მისი გავრცელება დაფიქსირებულია ასევე ანწლზეც (Sambucus).

აღსანიშნავია, რომ სააგენტოს მიერ 2017 წელს იმერეთსა და რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის რეგიონებში განთავსებული იქნა 500 ცალი ფერომონიანი ხაფანგი, რომელთა დახმარებითაც დაჭერილი და განადგურებული იქნა 93 000 ცალი ბზის ალურა (პეპელა). ენტომოლოგიური გამოთვლების მიხედვით, ერთი პეპელა (მდედრი) დებს 80 ცალამდე კვერცხს, შესაბამისად 93 000 ცალი ბზის ალურას დახოცვა სავარაუდოდ ნიშნავს 7 440 000 ცალი მავნებლის განადგურებას. აღნიშნული გამოთვლა დაკავშირებულია მხოლოდ ერთ გენერაციასთან (თაობა), საქართველოში კი წლიდან წლამდე 3 თაობაა დაფიქსირებული, ორი-თბილ სეზონზე, შესამე-მოზამთრე. შესაბამისად, განადგურებული მავნებლის რაოდენობა შესაძლებელია სამმა-გად გაზრდილიყო.

ცნობილია, რომ როდესაც უცხო ქვეყანაში მოხვედრილი ინვაზიური ცხოველი (ან მცენარე), ხელსაყრელი პირობების არსებობის შემთხვევაში (შესაბამისი კლიმატი და დიდი რაოდენობით საკვები ბაზა), ბუნებრივად მარეგულირებელი მტრის (თუნდაც ადგილო-ბრივი) არარსებობის დროს იწყებს მაღალი ინტენსივობით გამრავლებას. თუმცა, გარკვე-ული პერიოდის შემდეგ შესაძლოა იგივე გზებით, როგორც ეს მავნებელი აღმოჩნდა ამ უცხო ქვეყანაში, გაჩნდეს მისი ბუნებრივი მტერიც. შესაბამისად, მსხვერპლი სახეობის დიდი რაოდენობის გამო, ბუნებრივი მტრის რიცხოვნობაც ინტენსიურად იზრდება.

საქართველოში კოლხური ბზის კორომების შესწავლისას ბზის ალურას პოტენციური ბუნებრივი მტრების გამოჩენა 2017 წლიდან დაიწყო. პირველად ნანახი იქნა ბზის ალურას დაზიანებული მატლი ჩუხჩუხელა ბუზების წარმომადგენლის მიერ სამეგრელოში (სავა-რაუდოდ Episyrrhus balteatus). 2018 წელს კი გამოვლინდა იმერეთსა და რაჭა-ლეჩხუმი ქვემო სვანეთის რეგიონებში. აღსანიშნავია, რომ მასთან ერთად 2018 წელს გამოჩნდა კიდევ ერთი პოტენციური ბუნებრივი მტერი, რომელიც მიეკუთვნება ზღარბაბუზისებრთა ჯგუფის (Tachinidae) ბუზებს, თუმცა სახეობის დონეზე დღემდე დაუდგენელია. იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ პოტენციური ბუნებ-რივი მტრების რიცხოვნობა უფრო და უფრო მატულობს, იქმნება იმის საფუძველი, რომ ვიფიქროთ ბზის ალურას ბუნებრივად დარეგუ-ლირების შესაძლებლობაზე.

ვაშლის ღვინის (სიდრი) დამზადების ტექნოლოგია

საქართველოში ვაშლი მეხილეობის ყველა ზონაშია გავრცელებული და უხვი მოსავლიანობით გამოირჩევა - 2018 წელს ვაშლის მოსავალმა 200 000 ტონა შეადგინა. მოსავლის თითქმის 40-50% არასტანდარტულ ნაყოფებზე მოდის, დიდია აგრეთვე ე.წ. ნაქარი ვაშლის წილიც. საუკეთესო გამოსავალია ჭარბი პროდუქციის, მათ შორის არასტანდარტული ნედლეულის გადამუშავება და ისეთი ჯანმრთელი სუპერპროდუქტების

უკანასკნელ პერიოდში მთელს მსოფლიოში მნიშვნელოვნად გაიზარდა ინტერესი დაბალალკოჰოლიანი სასმელების, მათ შორის ხილის ღვინოების მიმართ. მნიშვნელოვანია ღვინო დამზადდეს ნატურალურ და ეკოლოგიურად შედარებით სუფთა ნედლეულზე სინთეზური საღებავების, არომატიზატორებისა და კონსერვანტების გამოყენების გარეშე - აღნიშნული გამზრდის ბაზარზე ადგილობრივი ხარისხიანი პროდუქციის წილს, რომელსაც ექნება საექსპორტო პოტენციალიც.

ვაშლს სასარგებლო ხილის ჩამონათვალის სიაში პირველი ადგილი უჭირავს, რადგან პრაქტიკულად არ გააჩნია უკუჩვენება, მარგებელია ნებისმიერი ასაკის და ჯანმრთელობის მდგომარეობის მქონე ადამიანისთვის. ვაშლი გამოირჩევა დაბალი კალორიულობით (50 კკალ/100 გრამზე), არ შეიცავს ნაჭერ ცხიმოვან მჟავებს და ქოლესტერინს, მდიდარია უჯრედისით, მაკრო და მიკროელემენტებით, ვიტამინებით, ანტიოქსიდანტური ფიტონუტრიენტებით, რომლებიც მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ გულსისხლძარღვთა, ონკოლოგიური, დიაბეტის და სხვა ქრონიკული დაავადებების წინააღმდეგ ბრძოლასა და პროფილაქტიკაში.

ნატურალურ ვაშლს აქვს სასიამოვნო სურნელი კარგად გამოხატული არომატით. არსებობს 10 000-ზე მეტი ჯიშ: ტკბილი, მჟავე, მომჟავო - მოტკბო, მომწვარტო - მოტკბო, მწკლარტე, რბილი, მაგარი და ა.შ. ისინი ერთმანეთისგან განსხვავდებიან როგორც კვებითი ღირებულებით, ასევე ორგანოლექტიკური მაჩვენებლებით. მათი სწორად შერჩევა განსაზღვრავს სასმელის დაბალანსებულ გემოს. ტანინებით მდიდარი ნაყოფი სიდრს სხეულიანობას და სტრუქტურას ანიჭებს; მჟავე ჯიშები სასმელის მჟავე გემოს განაპირობებს, რაც კარგად კლავს წყურვილს; ტკბილი ჯიშები კი შაქრის მაღალი

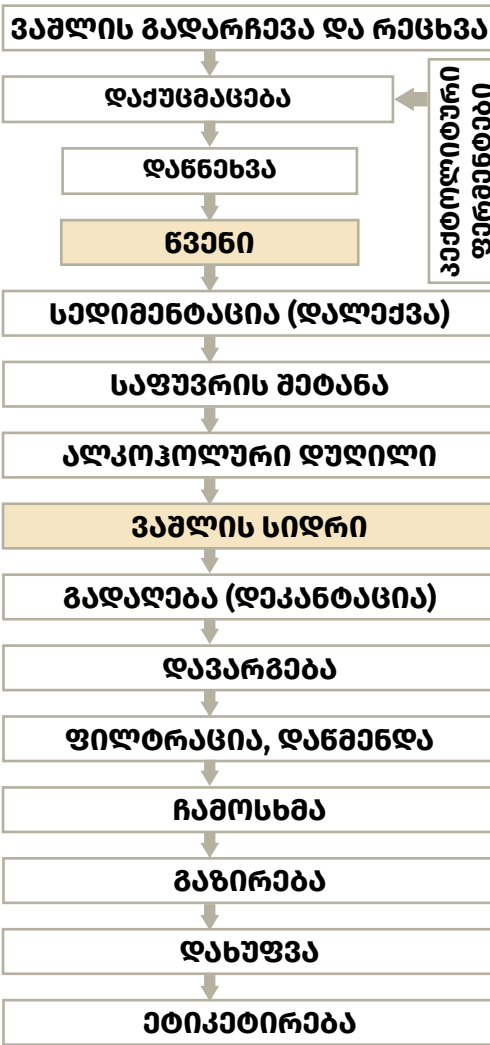
შემცველობით ხასიათდება და განსაზღვრავს სასმელში ალკოჰოლის შემცველობას. ვაშლის სიდრის დასამზადებლად გამოიყენება ჯიშები, რომელთაც ახასიათებთ მაღალი სიტკბო, მჟავიანობა და მწკლარტე გემო.

ვაშლის სიდრი დაბალალკოჰოლური დიეტური ღვინოა, რომელიც მიიღება ვაშლის წველის ფერმენტაციის შედეგად (ალკოჰოლის შემცველობა 2-8 % (მოც)), წარმოადგენს უსაფრთხო, ნატურალურ და სასარგებლო პროდუქტს. მნიშვნელოვანია ვაშლის ჯიშების სწორად შერჩევა, რაც არასტანდარტული ნაყოფებიდან ხარისხიანი სიდრის მიღების შესაძლებლობას იძლევა. სასმელში გადადის ყველა სასარგებლო კომპონენტი, რითაც მდიდარია თავად ვაშლი (პოლიფენოლები, პექტინი, ვიტამინები A, B, C, კალიუმი და სხვ.), ამასთან არ იწვევს ნაბახუსევს სინდრომს - დადებითად მოქმედებს იმუნურ და გულსისხლძარღვთა სისტემაზე, ხელს უწყობს ცხიმების დაშლას და აჩქარებს მეტაბოლიზმს ორგანიზმში. ვაშლის სიდრი მზადდება გაზირებული, არომატიზირებული და არაგაზირებული. განსაკუთრებით პოპულარულია შამპანიზირებული სიდრი, რომელიც ძალიან ნააგავს შუშუნა ღვინოს, აქვს გამაგრებელი და მატონიზირებელი ეფექტი.

ნედლეულის გადამუშავების წინ მნიშვნელოვანია სანიტარულ-ჰიგიენური წესების დაცვა და ღვინის დასაყენებელი ტარა-ჭურჭლის დეზინფექცია. ამისათვის გამოიყენება კალციკური სოდა (NaOH), რომლის 1-5 % წყალხსნარით ხდება ტარა-ჭურჭლის და ინვენტარის რეცხვა-დამუშავება. შემდგომ კი სასურველია ლიმონმჟავის 1-3 % ხსნარის გამოვლება ნარჩენი ტუტის განეიტრალების მიზნით. ვაშლის ღვინის დამზადების ტექნოლოგიაში შეიძლება გამოყენებულ იქნას ქართული ქვევრიც.

ვაშლის ღვინის დამზადების ტექნოლოგიური სქემა

პირველ ეტაპზე ხდება ვაშლის ნაყოფების გადარჩევა - დამშალი, დათბებული არაკონდიციური ეგზემპლარების მოცილება. გადარჩეული ნაყოფები ირეცხება და ქუცმაცდება კანიანად. ვაშლის ნაყოფების დაქუცმაცებულ მასას (ჭენჭო) ემატება: ა) პექტოლიტური ფერმენტი - ენზიმი Inozyme (2,5 გ-100გ დაქუცმაცებულ მასაზე). პრეპარატი იხსნება სასმელ წყალში პროპორციით 1:10. მიზანი - პექტინის დაშლა, დაწნევის დროს წველის გამოსავლიანობის გაზრდა. ბ) გოგირდის შემცველი რეაგენტი - კალიუმის მეტაბისულფატი (კალიფიტი K₂S₂O₅) - მზადდება 10% ხსნარი და ემატება 1 მლ ხსნარი 1 კგ დაქუცმაცებულ მასაზე. მიზანი - ჟანგვის საწინააღმდეგო და

ანტისეპტიკური მოქმედება - არ მოხდეს პროდუქტის გამუქება და მიკრობიოლოგიური გაფუჭება.

დაქუცმაცების და დაწნევის დროს პოლიფენოლები დაუანგვას განიცდიან, რაც ამცირებს წვენი ფენოლური ნაერთების რაოდენობას და ასევე იწვევს ფერის გაუარესებას. აღნიშნული შეიძლება თავიდან ავიცილოთ გაცხელებით ან ასკორბინის მჟავას ან გოგირდის დიოქსიდის დამატებით.

დამუშავებულ ჩენჭოს კარგად მოურევინ და აყოვნებენ რამდენიმე საათი (4-5 სთ). დაქუცმაცებული მასა გადააქვთ წვენი და გამოწურავენ წვენს. მიღებული წვენი გადააქვთ ჭურჭელში, აყოვნებენ სცივეში 12 სთ განმავლობაში. შემდგომ ახდენენ წვენი დეკანტაციას (გადაღება). დაწმენდილ წვენი შეაქვთ ღვინის საფუარი - IOC B 2000 (20-30 გ 100 ლ წვენზე). საფუარს ხსნიან თბილ 10 % შაქარხსნარში პროპორციით 1:10 და აყოვნებენ 20 წთ, შემდეგ უმატებენ წვენს დოზების გათვალისწინებით. ჭურჭელს უნდა დაეფაროს სახურავი მსუბუქად, რათა ფერმენტაციის პროცესში გამოყოფილ აირს (CO₂) ჰქონდეს გამოსვლის საშუალება. ჭურჭელი უნდა იდგას ბნელ ადგილას 20-22 °C ტემპერატურის ოთახში 10-14 დღის განმავლობაში. ფერმენტაცია მთავრდება როცა დადუღების პროცესი დასრულდება, წვენი არსებული შაქარი გადავა ეთილის სპირტში და სითხე დაწვანდება.

დადუღებულ წვენს ფილტრავენ, ჩამოსხმენ ტარაში და სურვილის შემთხვევაში უტარებენ გაზირებას (CO₂ მასური კონცენტრაცია 0,4-0,7 %). ნახშირორჟანგის წნევა ბოთლში უნდა იყოს არანაკლებ 250 კპა 20 °C ტემპერატურაზე. ნახშირორჟანგი (CO₂) სასმელს ანიჭებს სიხალისეს და ალკოჰოლთან ერთად თრგუნავს მიკროორგანიზმების მოქმედებას.

დაფასების მიზნით რეკომენდირებულია თუნუქის ქილები ან სხვა გაუმჭვირვალე ჭურჭელი, ასევე ტრენდულია სიდრის დაფასობა შამპანურის ბოთლებში. ქილებს ხუფავენ და აკრავენ ეტიკეტს.

ხანგრძლივი დროით შენახვის მიზნით არაგაზირებულ სიდრს უტარებენ ხანმოკლე პასტერიზაციას ან სულფიტაციას (გოგირდის დიოქსიდით დამუშავება), SO₂ დასაშვები მასური კონცენტრაცია სიდრში არ უნდა აღემატებოდეს 200 მგ/ლ.

ვაშლის სიდრი ინახება სინათლისგან დაცულ ბნელ და გრილ ადგილას 3-5 °C ტემპერატურის პირობებში. ნატურალური გაზირებული სიდრის შენახვის ხანგრძლივობა 3-6 თვე, პასტერიზებული ან სულფიტირებული სიდრის - 9-12 თვე.

ეტიკეტზე უნდა იყოს მითითებული შემდეგი ინფორმაცია: პროდუქტის დასახელება, დამამზადებელი, ჩამოსხმის თარიღი, ტარის მოცულობა, ალკოჰოლის შემცველობა % (მოც), შენახვის პირობები, შენახვის ვადა, კალორიულობა.

წვენი გამოწურვის შემდეგ დარჩენილი გამონაწენი მასა მდიდარია ბოჭკოვანი ნივთიერებებით. შესაძლებელია მისი გამოშრობა და დაფქვა. მიღებული ფხვნილი შეიძლება გამოყენებულ იქნას სურსათში და ცხოველის საკვებში საკვები დანამატის სახით.